

महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक २१ जुलै, २०१६ / आषाढ ३०, १९३८ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) वैद्यकीय शिक्षण मंत्री		
(४) पर्यावरण मंत्री		
(५) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ८५

वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात निर्माण झालेली भीषण पाणी टंचाई

(१) * २१४८१ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुडूस (जि.पालघर) येथील कोका-कोला कंपनीच्या प्रकल्पात शीतपेयाची विविध उत्पादने तयार करण्यासाठी वैतरणा नदीतून पाणीसाठा उपसत असल्यामुळे वाडा तालुक्यात भीषण पाणी टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यात पाणीटंचाई सुरु झाल्याने शेती व्यवसाय, गुराढोरांचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाल्यामुळे कोकाकोलाचा पाणी उपसा तात्काळ बंद करण्याचा इशारा भूमीपुत्रांनी प्रशासनाला दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोकाकोला कंपनीबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

वैतरणा नदीवर कुडूस गावाजवळ वाडा को. प. बंधारा असून त्यामध्ये एकूण २.०० दलघमी पाणीसाठा करण्यात येतो. सन २०१५ च्या पावसाळ्यानंतर पूर्ण पाणीसाठा निर्माण केला होता. त्यातून ०.६१ दलघमी इतका कोकाकोला कंपनीस पाणी पुरवठा करण्यांत येतो आणि सिंचनासाठी प्रत्यक्षात ०.८८ दलघमी इतका वापर झाला आहे. तसेच एप्रिल व मे २०१६ मध्ये बंधाऱ्यात पाणी शिल्लक होते. त्यामुळे टंचाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) होय,

उपअभियंता, जिल्हा परिषद यांचे दि.२५/४/२०१६ अन्वये प्राप्त पत्रानुसार पंचायत समिती, वाडा यांची दि.२०.४.२०१६ च्या मासिक सभेत एप्रिल, २०१६ मध्ये जाणवणारी पाणी टंचाई विचारात घेता कोकाकोला कंपनीचा पाणीपुरवठा बंद करणेबाबत क्षेत्रिय कार्यालयास कळविले आहे.

(३) याबाबत क्षेत्रिय कार्यालयाने स्थानिक भूमिपुत्रांची पिण्यासाठी, गुरा ढोरांसाठी, शेतीसाठी पाण्याची मागणी असल्यास कळविण्याबाबत पंचायत समितीस कळविले आहे. यावर पंचायत समिती, वाडा यांच्याकडून कोणतीही मागणी क्षेत्रिय कार्यालयास प्राप्त झालेली नाही.

वाडा को.प.बंधा-यातून एप्रिल, २०१६ पासून पिण्यासाठी, गुरा ढोरांसाठी, शेतीसाठी पाण्याची मागणी प्राप्त नसल्याने चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ग्रंथपालांना सेवानिवृत्त योजना, ग्रॅच्युइटी,
वैद्यकिय सुविधा देण्याबाबत**

(२) * २२१०० श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गाव तेथे ग्रंथालय असे धोरण शासनाने राबविले असले तरी ग्रंथपालांना सेवा-नियम वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत १९७२ मध्ये प्रभा राव समिती आणि २००० मध्ये व्यंकप्पा पत्की समितीने सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशी संदर्भात कोणतीच कार्यवाही शासनाने केली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निवृत्ती वेतन योजना, ग्रॅच्युइटी, वैद्यकिय सुविधा देण्यासंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे काय, त्यांचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयातील कर्मचा-यांच्या सेवाविषयक बाबींमध्ये एकसूत्रता येण्याकरिता सेवाविषयक सवलती व सुविधांविषयक मार्गदर्शक तत्वे/सूचनांबाबत शासनाने दिलेल्या निर्देशानुसार ग्रंथालय संचालनालयाने दि. ०८.०५.२०१३ चे परिपत्रकान्वये सूचना दिलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अनुदानास पात्र ठरलेल्या प्राथमिक व माध्यमिक शाळांना
अनुदान देण्यास विलंब झाल्याबाबत**

(३) * २१५१६ श्री.नागो गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.रामराव वडकुते, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुदानास पात्र ठरलेल्या प्राथमिक व माध्यमिक शाळांना तसेच वर्ग तुकड्यांना शासन निर्णय व नियमानुसार अनुदान देण्यासाठी अर्थसंकल्पिय अधिवेशनात अंदाजपत्रकात तरतूद करून अनुदान देण्यात येईल अशी घोषणा मा. शालेय शिक्षण मंत्री यांनी दिनांक १० डिसेंबर, २०१५ रोजी विधानपरिषदेच्या सभागृहात केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच या घोषणेनुसार अंदाजपत्रकात तरतूद करण्यात आल्याची ग्वाही दिनांक १८ मार्च, २०१६ रोजी विधानपरिषदेत मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांनी केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त घोषणेप्रमाणे व दिलेल्या आश्वासनानुसार अद्यापपर्यंत या पात्रशाळांना अनुदान मिळाले नसल्यामुळे या शाळांवर कार्यरत शिक्षकांमध्ये शासनाच्या भूमिकेविषयी प्रचंड असंतोष निर्माण होऊन कृती समितीच्यावतीने दिनांक १ जून, २०१६ पासून शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, नागपूर येथे बेमुदत आमरण उपोषण सुरू केले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपोषणकर्त्या शिक्षकांपैकी जालना जिल्ह्यातील जाफराबाद येथील समर्थ विद्यालयात शिक्षक असलेल्या शिक्षकांच्या उपोषणानंतर घरी गेल्यानंतर हृदयविकाराचा झटका येऊन मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक १० जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने अनुदान देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत सकारात्मक कार्यवाही सुरू आहे.

(३) व (४) होय.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील शालेय विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित केलेल्या आंतरराष्ट्रीय
कार्यक्रमांच्यावेळी विद्यार्थ्यांना झालेली अन्न विषबाधा**

(४) * १९५३३ अॅड.अनिल परब, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील शालेय विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित केलेल्या आंतरराष्ट्रीय कार्यक्रमांच्यावेळी वांद्रे येथील थडोमल सहानी अभियांत्रिकी महाविद्यालयात तसेच हाजीअली येथील लालालजपतरॉय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना दिलेल्या दुपारच्या जेवणामधून अन्न विषबाधा झाल्याची घटना माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान घडली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, उपरोक्त प्रकरणी जबाबदार असणा-या व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) सदर प्रकरणी उपचार करणा-या डॉक्टरांनी सकृतदर्शनी अन्न विषबाधा असल्याचे मत व्यक्त केले आहे.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून तपास करणा-या डॉक्टरांनी तात्पुरते मत संशयित अन्न विषबाधा असे दिले आहे. तसेच इस्पितळातुन विश्लेषणाकरिता घेतलेले उलटी व जुलाबाच्या नमुन्यांचे अहवाल व वैद्यकीय अधिका-यांचा अंतिम अहवाल प्रलंबित आहे. त्याचप्रमाणे पोलीस व केंद्रीय बालहक्क संरक्षण आयोगाकडुन कारवाई सुरु आहे. सदर प्रकरणातील दाल मखनी व भात चा पुरवठादार तथा उत्पादक मे. बॉक्स ८ असल्याचे आढळून आले आहे. सदरचे उत्पादन ठाणे येथे केल्याचे आढळून आले. सदर प्रकरणी खार (प.) येथील पोलिसांनी गुन्हा क्र. १९६/१६ हा मे. बॉक्स ८ चे कुक गोपाल बालकिसन भुसाल यांचे विरुद्ध दाखल करून त्यांना अटक केली होती. त्याचप्रमाणे सदर प्रकरणी मरीन ड्राईव्ह पोलीसात सुध्दा गुन्हा क्र. १३२/१६ नोंदविण्यात आला आहे.

(३) सदर प्रकरणातील दाल मखनी व भात चा पुरवठादार तथा उत्पादक मे. बॉक्स ८ या उत्पादक पेढीचा परवाना ३ दिवसांकरिता निलंबित करण्यात आला. अन्न सुरक्षा व मानके कायद्यांतर्गत उत्पादक पेढीने सदर निलंबन आदेशाविरुद्ध अन्न सुरक्षा आयुक्तांकडे अपिल दाखल केले असता त्यांनी पेढीचा व्यवसाय एक दिवसांकरिता बंद ठेवण्याचे निर्देश देऊन याप्रकरणी पुढील दंडात्मक कार्यवाहीकरिता न्यायनिर्णय अधिका-यांकडे प्रकरण दाखल करण्याचे आदेश दिले आहेत.

राज्यातील ग्रामीण भागातील शाळांमध्ये सीसीटीव्ही
बसविण्यासाठी अनुदान देण्याबाबत

(५) * २०६४२ श्री.सुभाष झांबड, श्री.हेमंत टकले, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४७८२ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील खाजगी व्यवस्थापनाच्या प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये सीसीटीव्ही बसवणे मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार बंधनकारक केले असून त्याची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी शिक्षणाधिकारी, विभागीय उपसंचालक आणि संचालक यांच्यावर टाकण्यात आली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सीसीटीव्ही यंत्रणा बसविण्याची सक्ती शहरी भागात असावी, ग्रामीण भागातील शाळांना सक्ती करू नये, अथवा ग्रामीण भागातील शाळांमध्ये सीसीटीव्ही बसविण्यासाठी शासनाने काही प्रमाणात अनुदान द्यावे असे मा.उच्च न्यायालयाने आदेश दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

मा.उच्च न्यायालयाने, शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून सीसीटीव्ही बसविण्याबाबत विचार करण्याच्या सूचना केल्या आहेत. त्यास अनुसरून खाजगी व्यवस्थापनाने शाळांमध्ये सीसीटीव्ही बसविण्याची आवश्यकता तपासून कार्यवाही करण्याचे आदेश शासन निर्णय, दिनांक ७.४.२०१६ अन्वये दिले आहेत.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील पिण्याचे पाणी दुषित असल्याबाबत

(६) * २२४४७ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्ह्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या नमुन्यांची तपासणी केली असता यापैकी १३२ नमुने धोकादायक असून हे पाणी पिण्यास अयोग्य असल्याचे दिनांक २१ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रासायनिक आणि जैविक तपासण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर अपात्र नमुने आढळून आल्यानंतरही याबाबत पाणी पुरवठा विभागाने कोणतीही उपाययोजना केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, पिण्याच्या पाण्याचे शासकीय टँकर आणि टंचाई काळातील उदभव मधील पाणी सुद्धा मोठ्या प्रमाणावर दुषित असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, पिण्यास अयोग्य असणारे जलस्त्रोत दुरुस्त करण्यासाठी तसेच दुषित पाणी पुरवठा करण्यास जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्याविरुद्ध कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये जैविक व रासायनिक दृष्टीने १२० नमुने पिण्यास अयोग्य आढळून आले.

(२) हे खरे नाही.

रासायनिक दृष्ट्या दुषित आढळलेल्या स्त्रोतांना लाल रंगाने पाणी पिण्यास अयोग्य असल्याबाबत फलक लावण्यात आलेले आहेत व पाणी पिण्यास मनाई करण्यात आलेली आहे. अशा ठिकाणी पर्यायी इतर अस्तिवातील किंवा नव्याने विकसित उद्भवाव्दारे पुरेसे पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.

रासायनिक दृष्ट्या दुषित स्त्रोतांबाबत कायमस्वरूपी काय उपाययोजना करता येईल याबाबत तालुकास्तरावरून अहवाल मागवून त्याबाबत पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्यात येते. जैविकदृष्ट्या तपासणीत दुषित आढळलेले स्त्रोत टी.सी.एल.व्दारे शुध्दीकरण करून पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर, गडचिरोली, जळगांव व नाशिक जिल्ह्यात ग्रामीण भागातील
पाणी पुरवठा योजना अपूर्ण असल्याबाबत

(७) * २१३८९ श्री.मितेश भांगडिया, प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय

पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) निर्मल ग्राम योजनेतर्गत चंद्रपूर व गडचिरोली जिल्ह्यात ग्रामीण भागातील पाणी पुरवठा योजना मंजूर करण्याकरिता ग्राम पंचायत शंभर टक्के हागणदारी मुक्त असणे अत्यावश्यक असल्याने तिसऱ्या टप्प्याचा निधी अप्राप्त असल्याने चंद्रपूर जिल्ह्यातील बहुतांश ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामपंचायतीने शंभर टक्के हागणदारी मुक्ती करिता हमीपत्रावर लिहून दिल्यानंतरही सदर अपूर्ण योजनेचे कार्य प्रशासनाद्वारा सुरु केले जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुष्काळग्रस्त चंद्रपूर व गडचिरोली या जिल्ह्यांसह जळगांव व नाशिक जिल्ह्याच्या ग्रामीण भागातील ग्रामपंचायतीच्या पाणी पुरवठा योजनांसह अन्य योजनांचा लाभ मिळण्यासाठी कोणती उपाययोजना करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उपाययोजनेचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

दिनांक २२/०१/२०१४ च्या शासन निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांनुसार शौचालयाची आवश्यक टक्केवारी कमी असल्यामुळे चंद्रपूर जिल्ह्यातील एकूण ४९ योजना व गडचिरोली जिल्ह्यातील एकूण २२ योजनांना तिसऱ्या टप्प्याचा निधी वितरीत करण्यात आलेला नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) ग्रामपंचायतीच्या पाणी पुरवठा योजनांसह गावांतील अस्तित्वात असलेल्या पिण्याच्या पाण्याच्या विहिरी व विंधन विहिरी यांच्या माध्यमातून तसेच टंचाई कालावधीत पाणी पुरवठा योजनांसह आवश्यकतेनुसार टंचाई अंतर्गत कार्यक्रम राबवून पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील सेंट जॉर्जस या शासकीय रुग्णालयामध्ये
सिटी स्कॅनची सुविधा नसल्याबाबत**

- (८) * १९८०३ श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुंबईतील सेंट जॉर्जस या शासकीय रुग्णालयामध्ये अजूनही सिटी स्कॅनची सुविधा नसल्याने असंख्य रुग्णांचे हाल होत असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रेल्वे अपघातात जखमी झालेल्या रुग्णांना सिटी स्कॅनसाठी जे.जे. रुग्णालयात पाठविल्यास अनेकदा विलंब होऊन जीव गमवावा लागत असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जी.टी. ह्या शासकीय रुग्णालयात सिटी स्कॅनची सुविधा उपलब्ध आहे, परंतु ती खाजगी संस्थेकडे सोपविल्याने रुग्णांना ज्यादा पैसे मोजावे लागत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून उक्त रुग्णालयात रुग्णांना अत्याधुनिक सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सेंट जॉर्जस रुग्णालयामध्ये सिटी स्कॅन यंत्र नाही. तथापि रुग्णांचे हाल होतात, ही बाब खरी नाही.

(२) नाही, हे खरे नाही.

(३) नाही, हे खरे नाही.

संस्थेतील सिटी स्कॅन सुविधा शासनाने नेमुन दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार माफक रुग्णशुल्क आकारून तसेच दारिद्र्य रेषेखालील रुग्णांना मोफत सुविधा देवून चालविण्यात येत आहे.

(४) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

सेंट जॉर्जस रुग्णालयात सिटी स्कॅन यंत्र खरेदी करण्यासाठी मुंबई शहर जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत अनुदान मंजूर झाले आहे. त्याअनुषंगाने यंत्र खरेदीचा व त्यासाठी आवश्यक असणारे मनुष्यबळ उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर करण्याबाबतची कार्यवाही संस्थास्तरावर सुरु आहे.

तर जी.टी.रुग्णालयामध्ये शासनाने नेमून दिलेल्या दरामध्ये शासकीय रुग्णांना सिटी स्कॅन सेवा उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील बाटली बंद पाण्यामध्ये "ब्रोमेट" हे कर्करोगजन्य
रसायन व किटकनाशक द्रव्ये सापडल्याबाबत**

(९) * १९५५३ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जागतिक आरोग्य संघटनेच्या निर्देशानुसार भाभा अणुसंशोधन केंद्राने मुंबईतील बाटली बंद पाण्याचे नमुने घेतले असता त्यातील २० नमुन्यात "ब्रोमेट" हे कर्करोगजन्य रसायन त्याचप्रमाणे किटकनाशक द्रव्ये असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या तपासणी केलेल्या बाटली बंद कंपन्यांची नांवे काय आहेत,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने सदरहू कंपन्यांवर प्रतिबंधात्मक कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान अशा प्रकारची कोणतीही बाब अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेली नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिकच्या शिक्षण व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कॅशलेस कार्डची योजना लागू करण्याबाबत

(१०) * २१७६१ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४०० ला दिनांक १४ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील महाराष्ट्र पोलीस कुटुंब आरोग्य योजनेप्रमाणे प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिकच्या शिक्षण व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कॅशलेस कार्डची योजना कार्यान्वित करण्यासाठी शासन विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजना लागू करण्यासंदर्भात हिवाळी अधिवेशन २०१४ मध्ये घोषणा करण्यात येवूनही अद्याप कार्यवाही झाली नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व तदनुषंगाने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) नाही.

(३) आर्थिक भार असल्याने प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई व ठाणे परिसरातून नामांकित देशी व परदेशी कंपन्यांच्या टाल्कम पावडर, बेबी पावडरचे नमुने प्राथमिक तपासणीकरिता पाठविण्यात आल्याबाबत

(११) * २१४५७ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) एफडीए आयुक्त यांनी मुंबई व ठाणे परिसरातून नामांकित देशी व परदेशी कंपन्यांच्या टाल्कम पावडर, बेबी पावडरचे नमुने प्राथमिक तपासणीकरिता पाठविले असल्याचे माहे मार्च, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या नमुने घेतलेल्या विविध कंपन्यामध्ये जॉन्सन अँड जॉन्सन, नायसील, टू शॉवर, डर्मी कूल इ.नमुने तपासणीकरीता कोणत्या लॅबकडे पाठविण्यात आले आहेत, त्याचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय,
- (३) असल्यास, अहवालात नमूद केलेल्या प्रमुख बाबी कोणत्या, संबंधित दोषी आढळलेल्या कंपनीच्या पावडर साठ्यावर तसेच विक्रीवर काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) तसेच प्राप्त झालेला अहवाल राज्यातील कोटयवधी जनतेकरीता वर्तमानपत्रातून प्रसिद्धीला न देण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत, तसेच जॉन्सन अँड जॉन्सन कंपनीला अमेरिकेतील दक्षिण डकोटा येथील न्यायालयाने साडे पाच कोटी डॉलर भरपाई देण्याचे आदेश कोणत्या कारणास्तव दिले याची माहिती परराष्ट्र खात्यामार्फत मागविण्यात आली आहे काय, नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय हे खरे आहे

जॉन्सन अँड जॉन्सन प्रा.लि. या कंपनीच्या बेबी पावडरच्या वापरामुळे अमेरिकेत एका महिलेला कॅन्सर होऊन मृत्यू झाल्याची बातमी वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झाली होती. त्यानुषंगाने भारतात उत्पादन होणा-या व भारतातील बाजारपेठेत उपलब्ध असलेल्या बेबी पावडर व टाल्कम पावडर च्या सुरक्षितते व मानकाबाबत खात्री करण्याच्या हेतुने मार्च, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात वेगवेगळ्या कंपन्यांच्या टाल्कम पावडरचे १४ नमुने मुंबई व ठाणे परिसरातून चाचणी व विश्लेषणार्थ घेण्यात आले .

(२) घेतलेले सर्व नमुने चाचणी व विश्लेषणार्थ औषध नियंत्रण प्रयोगशाळा, मुंबई येथे पाठविण्यात आले. सदर १४ नमुन्यांपैकी ११ नमुन्यांचे अहवाल प्राप्त झाले आहेत.

(३) खाजगी प्रयोगशाळेच्या मदतीने सदर १४ नमुन्यांपैकी ११ नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्राप्त झाले आहेत. सर्व प्राप्त अहवाल प्रमाणित दर्जाचे आढळून आले आहेत.

(४) प्राप्त सर्व ११ अहवाल प्रमाणित असल्याने प्रसिध्दीचा वा पुढील कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात सन २०१५ मध्ये व्यापाऱ्यांकडून जप्त केलेल्या डाळीबाबत

(१२) * २१९०७ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात डाळीची दरवाढ खाद्यतेल व खाद्यतेलबिया व इतर जीवनावश्यक वस्तुंचे दर कमी करण्याबाबत केंद्र शासनाने दिनांक १८/१०/२०१५ अन्वये जारी केलेल्या अधिसूचनेस अनुसरून शासनाने दिनांक १९/१०/२०१५ रोजीच्या पत्राद्वारे दिलेल्या सूचनेनुसार किती व्यापाऱ्यांनी Indemnity Bond वर रुपये १००/- प्रतिकिलो दरानी तुरडाळीची विक्री केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, व्यापाऱ्यांनी डाळ अमरावती, अकोला, जळगांव, नागपूर, रायगड येथे विकल्याची देयके शासनाला दिली, परंतु संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी डाळ विक्री व्यवहाराची खात्री करून घेतली नाही, तसेच जप्त केलेल्या मालाबाबत शासनाने व्यापाऱ्यांना बजावलेल्या नोटीशीवर अद्याप एकाही प्रकरणात अंतिम निकाल झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भविष्यात तूर/तूरडाळ, खाद्यतेल/खाद्यतेलबिया व इतर कडधान्य यांच्या वाढीव किंमतीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कृती आराखडा (Action Plan) तयार करण्यासाठी गठीत केलेल्या नियंत्रण समितीने (Price Monitoring Committee) कृती आराखडा तयार केला आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) दिनांक २४/११/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयास अनुसरून, मुंबई विभागात ६३, कोकण विभागात २, अमरावती विभागात १ व नागपूर विभागात ४ साठामालक/व्यापाऱ्यांनी Indemnity Bond वर रुपये १००/- प्रतिकिलो दराने तूरडाळीची विक्री केल्याचे निदर्शनास आले आहे.

सदरची तूरडाळ संबंधित साठामालक/व्यापाऱ्यांनी अकोला, जळगांव, नागपूर, रायगड येथे विकल्याची देयके संबंधित प्राधिकाऱ्यांकडे प्राप्त झालेली असून, सदर देयकांबाबतची खातरजमा करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

अमरावती येथे ईशान अॅगो कॉप कंपनीतर्फे आणलेला तूरीचा साठा मुंबई/ठाणे येथून मुक्त करण्यात आलेला नसल्याचे चौकशी दरम्यान आढळून आले. (३) राज्यात डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या अनुषंगाने डाळींसाठी दर नियंत्रक कायद्याच्या प्रारूपास राज्याच्या मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे. सदर कायद्याचे प्रारूप दि.२१.०५.२०१६ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर जिल्हा परिषदेच्या शाळातील मुलांना अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या मदतीने शिक्षण देण्याबाबत

(१३) * १९९६१ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हा परिषदेच्या शाळातील मुलांना अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या मदतीने शिक्षण देण्यासाठी शैक्षणिक प्रणाली शिक्षण विभागाने दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजना दोन वर्षांपासून राबविली जात होती, या योजनेस शाळांचाही चांगला प्रतिसाद मिळत असताना शिक्षण विभागाने काहीही कारण न देता ही योजनाच बंद करण्याचा निर्णय घेतला असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या शाळांतील मुलांना ई लर्निंगचे धडे देण्यासाठी सदरहू योजना कार्यान्वित ठेवण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र कार्यक्रमांतर्गत तयार झालेल्या तंत्रज्ञानाची शिक्षकांनी तयार केलेली शैक्षणिक प्रणाली जिल्हा परिषदेच्या शाळांतील मुलांसाठी वापरण्यात येत आहे. त्यामुळे सदर निधी अन्य शैक्षणिक साहित्य उदा. एलईडी, टीव्ही, प्रोजेक्टर, विज्ञान पुस्तक खरेदी इ.साठी वापरण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील १० लाखापेक्षा अधिक लोकसंख्या असलेल्या शहरांचा
प्रदूषण नियंत्रण आराखडा तयार करण्याबाबत

(१४) * २०८२५ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :
तारांकित प्रश्न क्रमांक १५५७३ ला दिनांक २९ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या
उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

- (१) राज्यातील १० लाखापेक्षा अधिक लोकसंख्या आणि सर्वाधिक प्रदूषित अशा
मुंबई, नवी मुंबई पुणे, नागपूर, नाशिक, सोलापूर, कोल्हापूर, चंद्रपूर, औरंगाबाद,
अमरावती या शहरांचा तीन महिन्यांमध्ये आयआयटी मार्फत प्रदूषण नियंत्रण
आराखडा तयार करण्याचा निर्णय माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान घेण्यात
आलेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यानुसार प्रदूषण नियंत्रण कृती आराखडा तयार करण्यात आला
आहे काय, त्याचे स्वरूप काय आहे, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही
केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व यासाठी किती कालावधी लागणे
अपेक्षित आहे ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) प्रदूषण नियंत्रण आराखडा तयार करण्याचे काम प्रगती पथावर आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क,
परिक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत

(१५) * २१६४३ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले,
श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्रीमती स्मिता वाघ :
तारांकित प्रश्न क्रमांक १४८८५ ला दिनांक २९ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या
उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क, परिक्षा शुल्क
माफ करण्यासंदर्भात अधिवेशन संपण्यापूर्वी निर्णय घेण्याचे आश्वासन माहे मार्च,
२०१६ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनामध्ये झालेल्या चर्चेच्या वेळी दिले, हे खरे
आहे काय,

- (२) असल्यास, अधिवेशन पूर्ण होऊन दोन महिन्यांचा कालावधी होवूनही याबाबत निर्णय घेण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शुल्क माफीचा निर्णय न झाल्याने अनेक दुष्काळग्रस्त विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्क माफीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आयुर्वेद महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदानसेवा योजना लागू करण्याबाबत

(१६) * २२५४२ श्री.अरुणकाका जगताप : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील आयुर्वेद महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांना उपदान व ग्रॅज्युटी वेतन योजना लागू करण्याबाबत शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०११ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्त योजना लागू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१), (२) व (३) होय. तथापि, यासंदर्भात दिनांक २१.११.२०११ रोजी मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे याचिका दाखल झाली होती.

मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर यांनी रिट याचिका क्र.५७७१/२०११ चे अनुषंगाने दि.१०.०६.२०१३ रोजीच्या आदेशान्वये विदर्भ विभागातील ४ खाजगी शासन अनुदानित आयुर्वेद महाविद्यालयातील शासनमान्य पदावरील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवा निवृत्तीवेतन व उपदान सेवा योजना लागू करण्याचे आदेश दिले होते. त्यानुषंगाने मा.मंत्रीमंडळाच्या अनुमतीने शासन निर्णय

दि.१७.०१.२०१५ निर्गमित करण्यात आलेला असून निवृत्त कर्मचाऱ्यांना वरील लाभ मिळावा म्हणून आवश्यकत्या पूर्ततेअंती मार्गदर्शक तत्वे व कार्यपध्दती विहित करणारा शासन निर्णय दि.११.०४.२०१६ निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

कल्याण (जि.ठाणे) तालुक्यात शालेय पोषण आहाराची देयके अदा करण्याबाबत

(१७) * २१०४२ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) तालुक्यात इयत्ता ६ वी ते ८ वीच्या विद्यार्थ्यांची माहे सप्टेंबर, २०१५ पासून शालेय पोषण आहाराची १९ लाख ९३ हजार रुपयांची देयके अजूनही शाळांना मिळाली नाहीत, तसेच या योजनेतील मदतनीसांचे मानधनही प्रलंबित असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने सदर देयके मंजूर करून अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) शालेय पोषण आहार योजनेतर्गत माहे एप्रिल, २०१५ पासून स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांचे मानधन जिल्हास्तरावरून थेट स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांच्या खात्यावर जमा करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत. यानुसार शाळास्तरावरील प्रत्येक स्वयंपाकी तथा मदतनीस यांचे बँकेमध्ये खाते उघडून त्यांच्या खात्यात अनुदान वितरीत करण्यासाठी काही कालावधी लागला. तथापि सद्यस्थितीत फेब्रुवारी, २०१६ पर्यंतची देयके अदा करण्यात आली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

लक्ष्मी टाकळी (ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर) येथील बोअर अधिग्रहण करण्याबाबत

(१८) * १९४०५ श्री.प्रशांत उर्फ शैलेंद्र परिचारक : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लक्ष्मी टाकळी (ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर) येथे सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये राहणा-या नागरिकांना भीषण पाणी टंचाईस सामोरे जावे लागत असल्याचे नुकतेच निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, यापुर्वी जेथून गावाला पाणी पुरवठा होत होता त्या विहिरीत पुरेसा पाणीसाठा नसल्याने आठ दिवसांनी एकदाच व तेही कमी दाबाने पाणी येत असून पाणी मिळविण्यासाठी नागरिकांना पाण्यासाठी दूरवर जावे लागते व रांगेत प्रतीक्षा करावी लागते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, लक्ष्मी टाकळी ग्रामपंचायतमधील लोकप्रतिनिधींनी विहिरीच्या आसपास पाणी असणारे बोअर अधिग्रहण करण्याची मागणी तहसिलदार पंढरपूर यांचेकडे केली होती, हे ही खरे आहे,
- (४) असल्यास, तहसिलदार, पंढरपूर यांना बोअर अधिग्रहण करण्यासंबंधीचे आदेश देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

लक्ष्मी टाकळी, ता. पंढरपूर येथील नळ पाणी पुरवठा योजनेच्या उद्भववास पाणी कमी असल्याने गावास एक दिवसाआड पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(२) योजनेच्या मुळ उद्भववास पाणी कमी झाल्याने ग्रामपंचायतीद्वारे उद्भवाच्या परिसरामध्ये ४ विंधन विहिरी घेवून त्यावर इलेक्ट्रिक मोटारी बसवून पाणी पुरवठा केला जात आहे. तसेच दिनांक १७.५.२०१६ पासून विठ्ठल सहकारी साखर कारखान्याच्या मालकीच्या टँकरद्वारे विहिरीत पाणी टाकले जात असून गावास एक दिवसाआड पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तारापूर (जि.पालघर) येथे औद्योगिक वसाहतीतून
सोडण्यात येणाऱ्या प्रदुषित सांडपाण्याबाबत**

(१९) * २२३६१ श्री.गुरुमुख जगवानी, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर (जि.पालघर) येथे औद्योगिक वसाहतीतून सोडण्यात येणाऱ्या प्रदुषित सांडपाण्यामुळे समुद्र किनाऱ्यालगत असणाऱ्या नवापूर, मुरबे, उच्छेळी, दांडी, खारेकुरण, सातपाटी इत्यादी गावांच्या खाड्या व किनारे प्रदुषित होऊन मासे मृत होण्याचे प्रकार घडत असल्याने त्या विरोधात अखिल भारतीय मांगेला समाज परिषदेने प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग यांच्याकडे तारापूर औद्योगिक वसाहतीतून उत्सर्जित होणाऱ्या प्रदुषित सांडपाण्यासाठी नवापूर गावातून समुद्रात ७.१ कि.मी.च्या पाईप लाईनला स्थगिती देणे, नविन रासायनिक उद्योगांना परवानगी देऊ नये, प्रदुषित पाण्यावर आवश्यक प्रक्रिया करून ते पाणी कंपन्यांना वापरण्यासाठी सक्ती करावी, प्रक्रियायुक्त पाणी समुद्रात न सोडता त्याचा शौचालयासाठी वापर करावा, प्रदुषणामुळे किनाऱ्यांवर साचलेला गाळ स्वच्छ करावा इत्यादी मागण्या दिनांक १७ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय निष्पन्न झाले,
- (३) असल्यास, समुद्रात प्रदुषित पाईपलाईन न टाकण्याबाबत आणि वरील गावांच्या खाड्या व समुद्र स्वच्छ राहण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) होय.

म.प्र.नि. मंडळाकडून २०१० पासून तारापूर औद्योगिक वसाहतीत नवीन उद्योगांना संमतीपत्र प्रदान केले जात नाही.

तारापूर औद्योगिक वसाहतीतील उद्योगांना प्रक्रियाकृत सांडपाण्याचा जास्तीत जास्त प्रमाणात पुर्नवापर करून उर्वरित सांडपाणी सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणेस पाठविण्याच्या अटी व शर्तीसह संमतीपत्र प्रदान करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार एकूण १८ उद्योगाकडून ७.० दशलक्ष लिटर इतक्या औद्योगिक सांडपाण्याचा पुर्नवापर करण्यात येतो.

नवीन सांडपाणी प्रकल्प डिसेंबर २०१६ पर्यंत कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे.

(३) तारापूर औद्योगिक वसाहतीतील एकूण ३७ उद्योगांना दि. २३/०३/२०१५ रोजी सांडपाणी निर्मिती २५ टक्के कमी करण्याबाबत आदेश दिले असून महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळास तेथील पाणी पुरवठा २५ टक्के कमी करण्याबाबत निर्देश दिले आहेत.

अतिरिक्त ५० दशलक्ष लीटर क्षमतेचा नवीन सांडपाणी प्रकल्प डिसेंबर २०१६ पर्यंत कार्यान्वित होऊन सांडपाणी खोल समुद्रात साधारणतः ७.१ कि.मी. अंतरावर राष्ट्रीय समुद्र विज्ञान संस्था (NIO) च्या निर्देशानुसार सोडल्यामुळे प्रक्रियाकृत सांडपाण्यातील प्रदूषकांचा अधिभार कमी होण्यास मदत होऊ शकते.

रात्रशाळांसाठी नवे निकष लागू करण्याबाबत

(२०) * १९८९४ श्री.कपिल पाटील, श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिवसा कष्ट करून रात्रशाळेत शिकणा-या विद्यार्थ्यांसाठी अनुभवी शिक्षक आणि अन्य सुविधा देण्यासाठी शासन नवे धोरण आखत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, त्याचे स्वरूप काय आहे,
- (३) तसेच इ. ९ वी ते १२ वी पर्यंतच्या संयुक्त रात्रशाळा सुरु करण्यासाठी अनुदान आणि प्रोत्साहन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. विनोद तावडे :** (१) व (२) सदर बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.
- (३) संयुक्त रात्रशाळेबाबत प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात हजारो पॅथोलॉजी लॅब बोगस पॅथॉलॉजिस्ट चालवत असल्याबाबत

(२१) * १९६१८ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.संजय दत्त, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः मुंबईत हजारो पॅथोलॉजी लॅब बोगस पॅथॉलॉजिस्ट चालवत असून मोठ्या प्रमाणात जीवाशी खेळ चालल्याने ज्या पॅथॉलॉजी लॅबची महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषदेकडे नोंदणी झालेली नसून मुंबईत असलेल्या पॅथॉलॉजी लॅबमध्ये पदव्युत्तर शिक्षण घेतलेले डॉक्टर नाहीत अशा लॅबवर कारवाई करण्यात येईल असे आश्वासन मा. वैद्यकीय शिक्षण मंत्री यांनी दिले होते, परंतु अद्याप कोणतीच कारवाई केली नसल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरील पॅथोलॉजी लॅब डॉक्टरांची टक्केवारी ठरवून रुग्णांना चुकीचे तपासणी अहवाल देऊन रुग्णांच्या जीवाशी खेळण्याचा प्रकार राज्यात अजून सुरु असल्याने सदरील प्रकरणी शासनाने गंभीरपणे दखल घेऊन याबाबत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार बोगस पॅथोलॉजी लॅब वर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

याकरिता डी.एम.एल.टी. किंवा तत्सम अर्हता धारण करणाऱ्या व्यक्तींना राज्यातील विनिर्दिष्ट क्षेत्रांमध्ये विकृतिचिकित्सा तपासण्या करण्याचे अधिकार प्रदान करण्याच्या दृष्टीने तज्ञांची एक समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(२), (३) व (४) उपरोक्त तज्ञ समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यावर यथायोग्य कार्यवाही करण्यात येईल.

**पातूर (जि.अकोला) तालुक्यातील ह्युमन रिसोर्स डेव्हलपमेंट
कार्यक्रमांतर्गत शिक्षकाने केलेला लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार**

(२२) * २०४३७ श्री.माणिकराव ठाकरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पातूर (जि.अकोला) तालुक्यातील ह्युमन रिसोर्स डेव्हलपमेंट कार्यक्रमांतर्गत राष्ट्रीय उर्दु भाषा प्रचार परिषदेच्या नावाखाली एका शिक्षकानी दुसऱ्यांच्या नावाचे छायाचित्र वापरून बनावट दस्ताऐवज तयार करून लाखो रुपयांची शिष्यवृत्ती घेऊन गैरव्यवहार केल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने छायाचित्राचा दुरुपयोग करणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे. एका विद्यार्थ्याने दिनांक ११ एप्रिल, २०१६ रोजी ह्युमन डेव्हलपमेंट कार्यक्रमांतर्गत राष्ट्रीय उर्दु भाषा प्रचार माध्यमाच्या एक वर्षीय पदविका करीता फोटोचा गैरवापर करून फसवणूक केल्याबाबत पोलिस स्टेशन, पातूर येथे श्री.इकबाल खान यांच्या विरुद्ध तक्रार नोंदविली होती. परंतु, दिलेल्या तक्रारीबाबत चौकशी करू इच्छित नाही, असे सदर विद्यार्थ्याने दिनांक २४ जून, २०१६ रोजी पोलिस स्टेशन पातूर येथे कळविले आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

डोंबिवली-अंबरनाथ (जि.ठाणे) औद्योगिक उल्हासनदी प्रदुषणमुक्त करण्याबाबत

(२३) *२०१२४ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) डोंबिवली-अंबरनाथ (जि.ठाणे) औद्योगिक परिसरातील कंपन्यांचे सांडपाणी पुरेशी रासायनिक प्रक्रिया न करता कल्याण येथील उल्हास नदीमध्ये सोडण्यात येत असल्याने जैविक विविधतेला धोका निर्माण झाला असून उल्हास नदी प्रदुषण मुक्त करण्याबाबत तसेच प्रदुषण निर्माण करणाऱ्या नगरपालिका, महानगरपालिका व कारखाने यांना दंड ठोठवावा असे मा.सर्वोच्च न्यायालयाने तसेच राष्ट्रीय हरीत लवादाने देखील याबाबत योग्य कारवाई करण्याचे राज्य शासनाला निर्देश दिले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार शासनाने उल्हासनदी प्रदुषण मुक्त करण्यासोबतच नदीचे प्रदुषण करणाऱ्यांकडून दंड वसूल करण्याबाबत तसेच राष्ट्रीय हरीत लवादाने दिलेल्या आदेशानुसार कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) अ) मा.हरीत लवाद पुणे, यांनी मे. वनशक्ती यांनी दाखल केलेल्या प्रकरण क्र. ३७/२०१३ मध्ये निर्देशित केल्यानुसार विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत केली असून, समितीद्वारे कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेच्या हददीतून घरगुती सांडपाण्यावर व औद्योगिक सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्याबाबत वेळोवेळी आढावा घेण्यात येत आहे.

ब) मा. उच्च न्यायालय मुंबई येथे दाखल याचिकेच्या (७२०८/२०१५) सुनावणी दरम्यान मा. उच्च न्यायालयाने दि. १३.०८.२०१५ रोजी अंतरिम आदेश काढून शासनास निर्देश दिलेले आहेत त्याची पूर्तता करण्याकरिता शासनाने मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित केलेली असून ही समिती याबाबत वारंवार आढावा घेते.

क) सदर प्रकरण हे न्यायप्रविष्ट असून सर्वोच्च न्यायालयाने दंड वसूली बाबत स्थगिती दिलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वर्धा जिल्ह्यातील शिक्षणाधिकारी यांनी संचमान्यतेमध्ये केलेला गैरप्रकार

(२४) * २१९३३ श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा जिल्ह्यातील शिक्षणाधिकारी, प्राथमिक यांनी संचमान्यतेमध्ये केलेला गैरप्रकार माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच वर्धा जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदेतर्गत प्राथमिक शाळांची संख्या किती आहे, तसेच सन २०१५-१६ च्या संचमान्यतेनुसार जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेतील शिक्षकांची मंजूर पदे व कार्यरत शिक्षकांची पदे किती आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने गैरप्रकार करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) सन २०१५-१६ मध्ये वर्धा जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदेअंतर्गत प्राथमिक व उच्च प्राथमिक शाळांची संख्या ९२८ आहे. ऑनलाईन संचमान्यतेनुसार ३००२ शिक्षकांची पदे मंजूर असून २९४७ शिक्षक कार्यरत आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील शाळांवर छप्पर टाकण्याबाबत

(२५) * २०५९७ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील सुमारे ३२ शाळांमधील माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान झालेल्या वादळात पत्रे व कौले उडाली असून या ३२ शाळांवर अद्यापी छप्पर टाकण्यात आलेले नसल्याचे माहे मे-जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू शाळांवर त्वरीत छप्पर टाकण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) याकरिता आवश्यक खर्चासाठीचे अंदाजपत्रक तयार केले असून जिल्हा नियोजन समितीच्या सन २०१६-१७ च्या तरतूदीमधून प्रशासकीय मान्यता देण्याची व निधी उपलब्ध करून दुरुस्तीचे काम पूर्ण करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सीमावर्ती भागातील माध्यमिक शिक्षणाची सोय होण्यासाठी मराठी
माध्यमाच्या माध्यमिक शाळांना मान्यता मिळणेबाबत**

(२६) * २०२६४ श्री.रामनाथ मोते, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १९०४६ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सीमावर्ती भागात सुमारे ३६ गावांमध्ये मराठी माध्यमाच्या माध्यमिक शाळा विशेष बाब म्हणून अनुदान तत्वावर सुरु करण्याचा प्रस्ताव मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिनांक ०८ ऑगस्ट, २०११ रोजी मंजूर करण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) दिनांक ०७ ऑगस्ट, २०१३ च्या शासन निर्णयानुसार सीमावर्ती भागातील ३६ गावांमध्ये मराठी माध्यमाच्या माध्यमिक शाळा सुरु करण्याचे /आदेश निर्गमित केल्यानुसार इच्छुक संस्थाकडून प्रस्ताव मागविण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(३) प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करून गुणवत्तेनुसार किती प्रस्ताव शासनास मान्यतेसाठी सादर करण्यात आले आहेत व केव्हा,

(४) दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी शासनाने १ महिन्याभरात आढावा घेऊन मराठी भाषेतून शिक्षण घेण्याची संधी नक्की देण्यात येईल असे आश्वासन सभागृहात दिले होते, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, अद्यापही याबाबत कार्यवाही न होण्याची व मराठी भाषिकांना मराठी माध्यमाच्या शिक्षणापासून वंचित ठेवण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) शिक्षण संचालकांनी ३६ ठिकाणांकरिता प्राप्त झालेले एकूण २५३ प्रस्ताव शासनाच्या निर्णयार्थ दिनांक ६.११.२०१५ रोजी सादर केले आहेत.

(४) हे खरे आहे.

(५) महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम, २०१२ अन्वये शासनाने स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर नवीन शाळा मंजूर करण्याचा निर्णय घेतला आहे. सदर अधिनियमातंर्गत मराठी माध्यमाच्या देखील नवीन शाळा मंजूर करण्यात येत आहेत. त्याअनुषंगाने सीमावर्ती भागातील एकही मराठी भाषिक विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहणार नाही, याची काळजी शासन घेत आहे व त्याअनुषंगाने कारवाई सुरु आहे.

**वैद्यकीय शिक्षण विभागाने व सार्वजनिक आरोग्य विभागाने
वेगवेगळी व्हेंटिलेटर खरेदी केल्याबाबत**

(२७) * २१४५० श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले , श्री.नागो गाणार, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वैद्यकीय शिक्षण विभागाने ४३ व्हेंटिलेटर प्रत्येकी रुपये ११ लाख ७१ हजार सार्वजनिक आरोग्य विभागाने ९६ व्हेंटिलेटर १२ लाख ०५ हजार रुपयाला खरेदी करून सार्वजनिक आरोग्य विभागाने खरेदी केलेल्या व्हेंटिलेटर बरोबर अन्य सोयीसुविधा नसल्याने प्रत्येक व्हेंटिलेटरमागे रुपये १ लाख ६० हजार जादा वेगळे मोजावे लागणार असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय शिक्षण विभाग यांनी खरेदी केलेले १३९ व्हेंटिलेटर एकत्रितरित्या खरेदी न केल्याने व वेगवेगळे खरेदी करूनही खाजगी रुग्णालयांना जे व्हेंटिलेटर रुपये ११ लाख ५० हजारात मिळाले, तेच व्हेंटिलेटर चढ्या भावाने खरेदी करण्याचा निर्णय घेणाऱ्या दोन्ही विभागाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच, सार्वजनिक आरोग्य विभागाने बेंझाल कोनियम क्लोराईड हे औषध गेली ३० वर्षे खरेदी करण्यात येत असूनही, ५० टक्के प्रमाणाच्यानिविदा रद्द करण्याचा आदेश दिल्यानंतर २० टक्के प्रमाणाच्या निविदा अद्यापी न काढल्याने या औषधाची खरेदी करण्यात येणार नसल्याबाबतचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) नसल्यास, त्याचे कारण काय आहे, तसेच बँझाल कोनियम क्लोराईड हे औषध शासन आता किती टक्के प्रमाणाचे खरेदी करणार आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

वैद्यकीय शिक्षण व औषध द्रव्ये विभाग व सार्वजनिक आरोग्य विभागाने आवश्यकतेनुसार विनिर्दिष्टे तयार करून व्हॅटिलेटरची खरेदी केलेली आहेत. त्यामुळे किंमतीत तफावत आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागाने खरेदी केलेले व्हॅटिलेटर हे त्या विभागाच्या गरजेप्रमाणे तांत्रिक विनिर्देश तयार करून खरेदी करण्यात आलेले आहेत.

(२) सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय शिक्षण विभाग या दोन्ही विभागात तांत्रिक सल्ला घेऊन यंत्रसामुग्री करीता विनिर्दिष्टे निश्चित केली जातात. त्यानुसार यंत्रसामुग्री खरेदीसाठी स्वतंत्रपणे निविदा प्रक्रिया राबवून यंत्रसामुग्री खरेदी करण्यात येते. त्यामुळे प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) सन २०१५-१६ मध्ये बँझालकोनियम क्लोराईडच्या खरेदीसाठी सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारीतील आरोग्य सेवा संचालनालयामार्फत निविदा क्रमांक ई-१६१ अन्वये निविदा प्रसिध्द करण्यात आली होती. तथापि बँझालकोनियम क्लोराईडच्या प्रमाणाबाबत सुस्पष्टता नसल्याने सदरची निविदा रद्द करण्यात आली आहे.

(४) सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत आरोग्य सेवा संचालनालयाच्या अखत्यारितील आरोग्य संस्थासाठी बँझालकोनियम क्लोराईडची खरेदी करताना प्रसिध्द करावयाच्या निविदेमध्ये सदरहू बाबीचे तांत्रिक विनिर्देश काय असावेत, याबाबत आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, मुंबई यांचे अभिप्राय घेण्यात येत आहेत.

मुंबई विद्यापीठाचे कल्याण उपकेंद्र १० वर्षानंतरही प्रलंबित असल्याबाबत

(२८) * २०१३४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे गंधारे (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथे मुंबई विद्यापीठाचे उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबत गेल्या १० वर्षापूर्वी शासनाने मान्यता देवून दिनांक १४ एप्रिल, २०१४ रोजी उपकेंद्राच्या इमारतीचे भूमिपुजन देखील करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच माहे जुलै, २०१५ पासून सदर उपकेंद्राचे कामकाज सुरु करण्यात येईल, असे मा.उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री यांनी विधानपरिषद सभागृहात घोषित केले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू उपकेंद्राचे कामकाज आजमितीस सुरु न झाल्याने कल्याण-डोंबिवली पुढील कर्जत-कसारापर्यंतच्या महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका फेरतपासणी विविध कोर्सेचे प्रवेश आदी कामांसाठी मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील मुख्य केंद्रात जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू उपकेंद्र सन २०१६-२०१७ या शैक्षणिक वर्षाच्या सत्रापासून नियमितपणे सुरु होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) असल्यास, सदरहू उपकेंद्र आजमितीस कार्यान्वित न होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत, तसेच सदरहू उपकेंद्राच्या उभारणीच्या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई विद्यापीठाचे कल्याण येथे उपकेंद्र व्हावे यादृष्टीने दिनांक २० जून, २००७ रोजी कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेच्या महासभेत ठराव घेण्यात आला व दिनांक १४ एप्रिल, २०१० रोजी कल्याण उपकेंद्राचे तत्कालीन मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांच्या हस्ते भूमीपूजन करण्यात आले.

(२) व (३) होय, हे खरे आहे.

(४) सद्यःस्थितीत उपकेंद्र सुरु होण्यासाठी पहिल्या टप्प्यातील सुमारे ४८,००० चौ.फूट क्षेत्रफळाचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले असून ४ वर्ग खोल्या, प्रशासन कार्यालय, ग्रंथालय इत्यादी काम पूर्ण करण्यात आली आहेत.

(५) मुंबई विद्यापीठाने महानगरपालिकेकडे बांधकाम परवानगीसाठी दिनांक २९ जुलै, २०१३ रोजी वास्तुविशारदामार्फत अर्ज दाखल केला. तथापि, सदर जागेचे आरक्षण "बगीचा" ऐवजी "मुंबई विद्यापीठाचे उपकेंद्र" असा बदल शासनाकडून करण्यात आला नसल्याने विद्यापीठाकडून आवश्यक तो पाठपुरावा मा.प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग यांच्याकडे सदर जागेचे आरक्षण "बगीचा" ऐवजी "मुंबई विद्यापीठाचे उपकेंद्र" असे बदलण्यात आले. त्यामुळे सदर प्रक्रियेला विलंब झाला.

सद्यस्थितीत कल्याण उपकेंद्राचे तळमजला अधिक पहिल्या मजल्याचे बांधकाम पूर्ण झाले असून ४ वर्ग खोल्या, प्रशासन कार्यालय, ग्रंथालय इत्यादी काम पूर्ण करण्यात आली आहेत व इतर किरकोळ कामे अंतिम टप्प्यात आहेत. तसेच दिनांक १२ जुलै, २०१६ रोजीच्या महाविद्यालये व विद्यापीठ विकास मंडळात MTech Computer Engineering चा कोर्स सुरु करण्यासाठी ठराव मान्य झाला असून शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये सदर कोर्स सुरु करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

**शासकीय व खाजगी रुग्णालयांतील (ब्रेन डेड) रुग्ण घोषित
करण्यासाठी समित्या नियुक्त करण्याबाबत**

(२९) * २१९८२ श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५६५५ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने प्रत्येक शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयासह जिल्ह्यातील शासकीय व खाजगी रुग्णालयांतील (ब्रेन डेड) रुग्ण घोषित करण्याकरिता समित्या नियुक्त करण्याचे आदेश दिले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रुग्णालयात रुग्ण शोधून त्यांना (ब्रेन डेड) घोषित करण्याची जबाबदारी या समित्यांकडे असते, समितीकडे या रुग्णांच्या नातेवाईकांना समुपदेशन करून प्रत्यारोपणाकरिता प्रवृत्त करण्याची जबाबदारी असते, परंतू या शहरात नियुक्त केलेल्या बहुतांश समित्या निष्क्रिय असल्याने शहरात याबाबत फारसे कामच होत नसल्याने वर्षभरात ६५० (ब्रेन डेड) रुग्णांचे अवयव वाया जात आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

तथापि, केंद्र शासनाने मानवी अवयव प्रत्यारोपणाबाबतची नवीन नियमावली २०१४ मध्ये बदल करून समितीची पुनर्रचना केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

ब्रेनडेड रुग्ण घोषित करण्याचे प्रमाण राज्यामध्ये वाढलेले आहे. तसेच, अवयव दानाकरिता जनतेमध्ये आता खूप मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती निर्माण झालेली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तेरवण (ता.दोडामार्ग, जि.सिंधुदुर्ग) गावातील नळपाणी योजना सुरु करण्याबाबत

(३०) * २०५२० श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तेरवण (ता.दोडामार्ग जि.सिंधुदुर्ग) गावातील पेंढरीवाडी ग्रामस्थांना पाणी देण्यासाठी डोंगरातून आलेल्या नाल्यावर बंधारा घालून पाईपलाईन जोडून लाखो रुपये खर्च करूनही लघु नळपाणी योजना प्रलंबित असल्याचे माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, उपरोक्त प्रकरणी नळपाणी योजना सुस्थितीत सुरु करण्याबाबत काय कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

तेरवण पेंढरीवाडी नळ योजनेची देखभाल व दुरुस्ती करून ग्राम पंचायत स्तरावर पाणी पुरवठा सुस्थितीत सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पांढरकवडा (जि.यवतमाळ) तालुक्यामध्ये भीषण पाणी टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(३१) * १९३०१ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पांढरकवडा (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील १२ गावांना पाणी पुरवठा समिती, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग आणि कंत्राटदारामुळे भीषण पाणी टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे मार्च-एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बहुतांश गावात भारत निर्माण योजना कार्यान्वित असून ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग व कंत्राटदाराच्या संगनमताने या योजनेमध्ये गैरव्यवहार होत असल्यामुळे अनेक गावात विविध कारणामुळे योजना प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने पाणी टंचाईचे निवारण करण्याकरिता तसेच उक्त योजनेत गैरव्यवहार करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

पांढरकवडा (जि. यवतमाळ) तालुक्यात सन २०१४-१५ मध्ये पर्जन्यमान कमी झाल्यामुळे टंचाई सदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली होती.

पाणी टंचाई निवारणार्थ कार्यक्रमांतर्गत ९ गावांमध्ये नळ योजना विशेष दुरुस्ती व ३ गावांमध्ये तात्पुरत्या पूरक नळ योजना या उपाययोजना घेऊन तेथील उद्भवणाऱ्या पाणी टंचाईचे निवारण करण्यात आले.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात इयत्ता पाचवी व आठवीतील विद्यार्थ्यांच्या
शिष्यवृत्तीत वाढ करण्याचा घेतलेला निर्णय**

(३२) * १९३७६ श्री.प्रकाश गजभिये, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.सतिश चव्हाण,

श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय शालेय

शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात इयत्ता पाचवी व आठवीसाठी घेण्यात येणाऱ्या परिक्षा शिष्यवृत्तीत वाढ करून दरमहा पाचशे रुपये शिष्यवृत्ती देण्याचा निर्णय शासनाने माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील डोंगरगावाला पाणी पुरवठा करण्याबाबत

(३३) * २०७८४ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील डोंगरगावासाठी खेळणा मध्यम प्रकल्पातून जलवाहिनी टाकून पाणीपुरवठा करण्यात येणार असल्याची माहिती माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिल्लोड येथील डोंगरगावाला पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०१४-१५ च्या कृती आराखड्यात खास बाब म्हणून मौजे डोंगरगाव ता.सिल्लोड या गावाचा समावेश करण्याचा प्रस्ताव मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, औरंगाबाद यांनी जुलै, २०१४ मध्ये शासनास सादर केला होता.

(२) उक्त प्रस्तावाची छाननी करून, राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत पाणी पुरवठा योजना हाती घेण्याच्या शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना तसेच राज्यस्तरीय भारत निर्माण कक्षाच्या कृती आराखडा तयार करण्याच्या सूचना विचारात घेऊन मौजे डोंगरगाव, ता.सिल्लोड, जि. औरंगाबाद या गावाचा कृती आराखड्यातील समावेशाबाबत उचित कार्यवाही करण्याच्या सूचना संबंधित क्षेत्रीय कार्यालयांना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

देवनार (मुंबई) पशुवधगृह व्यवस्थापनाच्या जागेत सिमेंट मिक्सिंग कारखाने सुरु असल्याने वायुप्रदुषण होत असल्याबाबत

(३४) * १९४९६ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.प्रकाश गजभिये, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देवनार (मुंबई) येथील पशुवधगृह व्यवस्थापनाच्या जागेत काही वर्षांपासून एसीसी व अल्ट्राटेक या सिमेंट कंपन्यांचे सिमेंट मिक्सिंग कारखाने सुरु असल्याने वायुप्रदुषण होत असून नागरिकांच्या आरोग्यावर परिणाम होत असून पर्यावरण विभागाकडे सातत्याने तक्रारी करून देखील सदर कारखान्यांवर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार प्रदुषण करणाऱ्या कारखान्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) एप्रिल,२०१६ मध्ये तक्रार प्राप्त झाली, हे खरे आहे.

(२) होय.

मे. एसीसी कॉन्क्रीट लि. या कारखान्याचे संमती पत्र दि. ३०/११/२०१८ तसेच मे. अल्ट्राटेक सिमेंट लिमिटेड या कारखान्याचे संमती पत्र दि. ३१/०१/२०१९ पर्यंत आहेत.

मे.ए. सी. सी. क्रॅन्क्रीट, देवनार, मुंबई या कंपनीला दि. १०/०३/२०१६ रोजी बंदचे आदेश दिलेले असून तदनंतर दि. २८/०४/२०१६ रोजी अटी व शर्तीच्या अधिन राहून पुन्हा चालू करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. मे. अल्ट्राटेक सिमेंट लिमिटेड, देवनार, मुंबई या कंपनीला दि. १७/०६/२०१६ रोजी काही अटीचे पालन न केल्याबद्दल अंतरीम निर्देश (Interim Direction) देण्यात आलेले आहेत

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रांजणगाव (जि.पुणे) येथील महाराष्ट्र इनव्हायरो पॉवर लि.
कंपनीमुळे प्रदूषण होत असल्याबाबत**

(३५) * २०२१५ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रांजणगाव (जि.पुणे) येथील औद्योगिक वसाहतीतील महाराष्ट्र इनव्हायरो पॉवर लि. या कंपनीने सन २००७ पासून घातक कचऱ्यावर कोणतीही प्रक्रिया न करता तो जमिनीत गाडण्यास सुरुवात केल्यामुळे परिसरातील जमीन पाणी व हवेमध्ये मोठ्या प्रमाणात प्रदूषण होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व जनतेनी शासनाकडे वारंवार तक्रारी करूनसुद्धा कोणतीच कारवाई केली नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे अंशतः खरे आहे.

- (२) प्रकल्पाला दिलेल्या संमतीपत्रातील त्रुटीची पुर्तता करण्याकरता महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून दि. २८/११/२०१४ रोजी निर्देश बजावण्यात आले व रु. १९ लक्ष रुपयाची बँक हमी घेण्यात आली. दि. ०९/०३/२०१५ रोजी फौजदारी खटला का भरण्यात येऊ नये याबाबतची नोटीस बजावण्यात आली वेळोवेळी दिलेल्या आदेशांचे पालन न केल्यामुळे प्रकल्पाविरुद्ध फौजदारी खटला नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये दाखल केला असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने वेगवेगळ्या समित्या गठीत करण्यात आल्या असून त्यांचे मार्फत पाहणी अहवाल सादर करण्यात आले आहेत. तसेच, निरी मुंबई या संशोधन संस्थेकडून प्राप्त झालेल्या अहवालानुसार महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून महाराष्ट्र इनव्हायरो पॉवर लि. या कंपनीस निर्देश देण्यात आले आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये अटेडंट
व सफाई कामगार यांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(३६) * २१३६७ प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार: सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

- (१) नागपूर येथील अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये अटेडंट व सफाई कामगार यांच्या कमतरतेमुळे हृदय विकाराच्या चार शस्त्रक्रिया रद्द करण्यात आल्याची बाब दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये पाच विभागांसाठी ३९१ पद निर्मितीचा प्रस्ताव सन २०१० पासून शासनाकडे मंजूरीसाठी पाठविला असूनही अद्यापही मंजूरी देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अतिविशेषोपचार रुग्णालयामध्ये येथील २१ अटेडन्स व २० सफाई कामगार कार्यरत असून संपूर्ण जबाबदारी त्यांच्यावर असल्याने सदर कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे सहा महिन्यात भरण्याचे निर्देश मा. न्यायालयाने देवूनही अद्याप रिक्त पदे न भरण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे

(२) हे खरे नाही

(३) हे खरे नाही

तथापि मा. न्यायालयाने नवीन पदे निर्माण करून ती भरण्याची कार्यवाही तीन महिन्यात करण्याबाबत निर्देश दिले होते. त्यानुसार वर्ग-४ ची कामे बाह्यस्रोताद्वारे करण्यासाठी ई-निविदा काढण्यात आल्या आहेत.

राज्यातील १८ हजार गावांमधील भूजल पातळी खालावली असल्याबाबत

(३७) * २०१९ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्तः सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात भूजल साठ्यातून सिंचनासाठी औद्योगिक वापरासाठी तसेच शहरीकरण व वाढत्या लोकसंख्येनुसार पिण्याच्या वाढत्या मागणीमुळे भूजल उपसा होत असल्याने राज्यातील १८ हजार गावांमधील भूजल पातळी खालावली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान भूजल विभागाच्या सुत्रांनी निदर्शनास आणले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भूजलाची स्थिती सुधारण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) राज्याची भौगोलिक व भूशास्त्रीय स्थिती लक्षात घेता भूजल पातळी ही मोठ्या प्रमाणावर पर्जन्यमानावर अवलंबून असते. गतवर्षी सन २०१५ मध्ये पर्जन्यमानातील तुटीचा परिणाम भूजल साठ्यावर झालेला आहे.

यास्तव राज्यात मार्च, २०१६ मधील निरीक्षण विहिरीच्या भूजल पातळीची मागील पाच वर्षांच्या मार्चच्या सरासरी भूजल पातळीशी तुलना केली असता १८,५०२ गावात १ मीटरपेक्षा जास्त घट आढळून येते.

(२) महाराष्ट्र भूजल अधिनियम (विकास व व्यवस्थापन) २००९ नुसार राज्य भूजल प्राधिकरण, मुंबई यांनी ८० पाणलोट क्षेत्रामध्ये खोलविहिरी घेण्यास बंदी आणली आहे.

राज्यामध्ये भूजल पातळी वाढविण्याबाबत जलयुक्त शिवार, राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम (शाश्वतता) या योजना राबविण्यात येत आहेत. तसेच जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत भुजलाचे पुर्नभरण नियोजनाकरीता जल निर्धारण व लोकसहभागातून भूजल व्यवस्थापन, वेळसापेक्ष भूजल पातळी संनियंत्रण, निरीक्षण विहिरीचे जाळे वाढविणे व जलवेधशाळा बळकटीकरण करणे हे उपप्रकल्प हाती घेण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे विहीगाव (ता.शहापूर, जि.ठाणे) आदिवासीबहुल गावातील
नळपाणीपुरवठा योजना राबविण्याबाबत**

(३८) * १९४५८ अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६८७८ ला दिनांक २९ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे विहीगाव (ता.शहापूर, जि.ठाणे) या आदिवासीबहुल गावातील नळपाणीपुरवठा योजनेवर सन २००८-०९ या वर्षी शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेतर्गत एकूण रुपये ३० लाख ५४ इतका खर्च करून सदर योजनेचे काम अर्धवट स्थितीत असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेसाठी विद्युत कंपनीने देखील विद्युत पुरवठा न केल्यामुळे सदरची योजना अद्याप कार्यान्वित करण्यात आली नसल्याचेही माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर विहीगाव, तळेमपाडा नळपाणीपुरवठा योजनेची सद्यस्थिती काय आहे व त्यावर आतापर्यंत किती रक्कम खर्च करण्यात आली ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

तथापि, दरम्यानच्या काळात महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीद्वारे विद्युत पुरवठा सुरळीत करण्यात आला आहे.

(३) विहिगाव-तेलमपाडा योजनेचे ९५% काम पूर्ण असून चाचणीचे काम प्रगतीत आहे. ग्राम पाणी पुरवठा समितीस ३०.५५ लक्ष रक्कम वितरीत केली आहे.

**अलिबाग व रोहा (जि.रायगड) येथे भरवस्तीत असलेल्या
 गॅसची गोदामे स्थलांतरित करण्याबाबत**

(३९) * १९३२५ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अलिबाग (जि.रायगड) येथील चेंदरे व रोहा शहरामध्ये गॅसची गोदामे भरवस्तीत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मागील काही महिन्यात गॅस गोदामामध्ये स्फोट होउन काही प्रमाणात मनुष्यहानी व वित्तहानी झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रायगड जिल्हयातील अलिबाग येथील चेंदरे व रोहा शहरामध्ये भरवस्तीत असलेली दोन्ही गॅसची गोदामे भरवस्तीतून हलविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय. हे खरे आहे.

(२), (३), (४) हे खरे नाही.

मे.जगे आणि सन्स या गॅस वितरकाचे चेंदरे येथील व मे.रियल गॅस एजन्सी या वितरकाचे मौजे अष्टमी, ता.रोहा येथील गॅसची गोदामे लोकावस्तीत आहेत.

उपरोक्त दोन्ही ठिकाणी गॅसचा स्फोट होवून मनुष्य वा वित्त हानी झालेली नाही.

तथापि, चेंदरे येथील लोकावस्तीतील गोदामे इतरत्र हलविण्याबाबत जिल्हा पुरवठा अधिकारी, रायगड अलिबाग यांनी त्यांचे दि.१७/६/२०१५ व दि.४/६/२०१६ पत्रान्वये भारत गॅस एजन्सी, मे.जगे आणि सन्स, अलिबाग यांना कळविण्यात आलेले आहे.

तसेच रोहा तालुक्यातील मे.रियल गॅस एजन्सी धारकांना लोकवस्तीपासून दूर सुरक्षित ठिकाणी हलविण्याबाबत तहसिलदार, रायगड-अलिबाग यांनी त्यांचे दि.४/७/२०१६ अन्वये नोटीस दिली आहे.

गॅस वितरकाने लोकवस्तीपासून दूर गोदामासाठी जागा विकत घेतली असून, गॅसचे गोदाम नजिकच्या कालावधीत लोकवस्ती बाहेर हलविण्यात येणार आहे.

राज्यातील अनुदानास पात्र शाळांच्या फेरमुल्यांकनाबाबत

(४०) * १९८०० डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६०६१ ला दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विहित निकषानुसार अनुदानास पात्र ठरवून शासन निर्णय निर्गमित केलेल्या व फेरमुल्यांकनास दिनांक १७ मार्च, २०१५ च्या शासन पत्रान्वये स्थगिती देण्यांत आलेल्या १३४३ शाळा व वर्ग तुकड्यांना वेतन अनुदान उपलब्ध करून देण्यासाठी शासन स्तरावरून सुरु असलेली सकारात्मक कार्यवाही पूर्ण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुदानास पात्र किती शाळांना अनुदान उपलब्ध करून देण्यांत आलेले आहे, तसेच सदरील कार्यवाही केव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) अनुदानास पात्र घोषित करण्यात आलेल्या शाळांना अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत सकारात्मक कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद परिसरातील वाळुजमधील रुद्र फुडस, रुद्र ब्रिह्वरेज आणि
चिकलठाण्यातील शीतल जलधारा कंपनीचा शुद्ध पाण्याच्या
नावाखाली अशुद्ध पाण्याचा पुरवठा करित असल्याबाबत**

(४१) * १९३३८ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद परिसरातील वाळुजमधील रुद्र फुडस, रुद्र ब्रिह्वरेज आणि चिकलठाण्यातील शीतल जलधारा या कंपनीचा शुद्ध पाण्याच्या नावाखाली अशुद्ध पाण्याचा पुरवठा करत असल्याने नागरीकांच्या आरोग्यावर दुष्परिणाम होऊ नये म्हणून अन्न व औषध प्रशासनाने माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान कंपनीचा बंद केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व संबंधित दोषी कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) हे खरे नाही.

अन्न व औषध प्रशासनाने मे. रुद्रा फूड अँड बेव्हरेजेस, प्लॉट नं. १६९, वाळुज, औरंगाबाद या पेढीतून दि. ०१/०३/२०१६ रोजी पॅकेज्ड ड्रिंकिंग वॉटर (बिसलरी ब्रॅण्ड) चे एकूण ०३ नमुने तपासणीसाठी घेण्यात आले होते. हे सर्व नमुने प्रमाणित घोषित झाले आहेत. तथापि या ०३ नमुन्यात लेबल दोष असल्याचे आढळून आले आहे. लेबलदोषाच्या संदर्भात संबंधिताविरुद्ध न्यायनिर्णय खटले दाखल केले आहेत.

मे. शितल जलधारा, चिकलठाणा, औरंगाबाद या पेढीतून दि. १८/०४/२०१६ रोजी पॅकेज्ड ड्रिंकिंग वॉटर (ऑक्सोट्रिट) चा ०१ नमुना तपासणीसाठी घेण्यात आला होता. हा नमुना प्रमाणित घोषित झाला आहे.

सदर दोन्ही पेढीकडे बी. आय. एस. प्रमाणपत्र व अन्न सुरक्षा व मानके कायद्यांतर्गत विधीग्राह्य परवाने आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर येथे शासनाच्या राईट टू. एज्युकेशन (आरटीई) अंतर्गत आर्थिक दुर्बल मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना २५ टक्के आरक्षण देण्याबाबत

(४२) * २०३७७ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर येथे शासनाच्या राईट टू. एज्युकेशन (आरटीई) अंतर्गत आर्थिक दुर्बल मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी २५ टक्के आरक्षण देण्याबाबत शासनाचा आदेश असतानाही आरक्षण देण्यासाठी ऑनलाईन नोंदणी न करणाऱ्या २३ इंग्रजी माध्यमिक शाळांना जिल्हा परिषद प्राथमिकच्या शिक्षणाधिकारी यांनी नोटीसा पाठविल्या असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी आरटीई अंतर्गत नोंदणी न केलेल्या संबंधित इंग्रजी माध्यमांच्या शाळांची मान्यता काढून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) सोलापूर जिल्ह्यातील ५ तालुक्यातील २३ शाळांनी १८ एप्रिल २०१६ अखेर नोंदणी केली नव्हती. परंतु सदर शाळांना नोटीसा बजाविल्यानंतर शाळांनी एप्रिल २०१६ अखेर ऑनलाईन नोंदणी पूर्ण केली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक येथे गोरेगावच्या धर्तीवर दादासाहेब फाळके चित्रपटसृष्टी निर्माण करण्याबाबत

(४३) * १९५९१ श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४९४४ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथे गोरेगावच्या धर्तीवर दादासाहेब फाळके चित्रपटसृष्टी निर्माण करण्याकरिता नाशिक विकास कार्यक्रमांतर्गत दिनांक २७ ऑगस्ट २००९, रोजी १० कोटी नियतव्यय निश्चित केल्यानुसार जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी महाराष्ट्र चित्रपट रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळास सविस्तर प्रकल्प अहवाल सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पासाठी मुंदेगाव, ता.इगतपुरी येथील जागा सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या नावे हस्तांतरित करण्याकरिता महसूल व वन विभागास प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या चित्रपटसृष्टीसाठी सांस्कृतिक कार्य विभागास जमिनीचे हस्तांतरण करून सदर चित्रपटसृष्टीचे काम सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी जागेशी संबंधित कागदपत्रे महामंडळाला सादर केली आहेत.

(२) हे खरे आहे.

(३) चित्रपटसृष्टीसाठी प्रस्तावित जमीन सांस्कृतिक कार्य विभागाकडे हस्तांतरित करण्यास महसूल व वन विभागास विनंती करण्यात आली असून याबाबत त्या विभागाकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**कोसरी व कोंढा (ता.पवनी, जि.भंडारा) गावातील
 पाण्याची टंचाई दूर करण्याबाबत**

(४४) * २१९१५ श्री.राजेंद्र जैन : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोसरी व कोंढा (ता.पवनी, जि.भंडारा) गावात पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे, मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोसरा, कोंढा गावातील पाणी टंचाई दूर करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

सन २०१६ च्या उन्हाळ्यात टंचाई जाणवू लागल्याने पंचायत समिती स्तरावरून घेतलेल्या आढाव्यानुसार कोंढा व कोसरा या गावांचा पाणी टंचाई निवारणार्थ कृती आराखड्यात समावेश करण्यात आला.

त्यानुसार सदर गावातील पाणी टंचाई दूर करण्याकरिता मौजा कोंढा येथे ४ विहिर खोलीकरण व ११ विंधन विहिरी विशेष दुरुस्ती तसेच कोसरा येथे १ विंधन विहिरीच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. त्यानुसार कोंढा येथील ११ विंधन विहिरींची विशेष दुरुस्तीची कामे आणि कोसरा येथील विंधन विहिरीचे काम पूर्ण करण्यात आले परंतु कोंढा येथील विहिरींना पाणी असल्यामुळे विहिर खोलीकरणाची गरज भासली नाही. याशिवाय मौजे कोंढा येथे शासनामार्फत चौदाव्या वित्त आयोगाच्या उपलब्ध निधीमधून टंचाई निवारणार्थ ८ विंधन विहिरींची कामे करण्यात आली असून त्याद्वारे गावास टंचाई कालावधीत पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील गावांना पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(४५) * २२५६० श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नंडोरे-देवखोपसह अंबाडी, शेलवली, वरखुंटी, कमारे पडघे, नंडोरे, वाकोरे, बिरवाडी (जि.पालघर) या ९ गावात महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने सन २००९ मध्ये पाणी पुरवठा योजनेचे काम पूर्ण केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ठेकेदाराला रु.९४,१२,२९०/- इतकी रक्कम अदा करण्यात आली असून ९ पैकी ७ गावांत पाण्याच्या टाक्या उभारून जलवाहिन्यांचे काम पूर्ण होऊनही अद्याप ग्रामस्थांना पाणीपुरवठा झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर गावांना तात्काळ पाणी पुरवठा सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सदरहू ९ गावे ही पालघर व २६ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेत समाविष्ट आहेत. सदर योजना जुलै, २००९ मध्ये कार्यान्वित झाली. त्यानंतर पालघर नगरपरिषद व जिल्हा परिषद यांचेमार्फत संयुक्तरित्या योजना चालविण्यात येत आहे.

योजना कार्यान्वित केली त्यावेळी नंडोरे देवखोपसह अंबाडी, शेलवली, वरखुंटी, कमारे पडघे, नंडोरे, बिरवाडी इत्यादी गावांसाठी टाक्या भरून, जलवाहिनेचे काम पूर्ण करून, चाचणी घेऊन पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला. या योजनेमधील उल्लेख केलेली ९ व इतर ११ गावे असे एकूण २० गावांना जिल्हा परिषदेमार्फत पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला. तसेच मूळ योजनेतील पालघर व ७ गावांना (सद्याची पालघर नगरपालिका क्षेत्र) पालघर नगरपालिकेमार्फत पाणी पुरवठा सुरळीत चालू आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मान्यताप्राप्त शिक्षण सेवकांना सेवा संरक्षण देऊन
अन्य शाळेत समायोजित करण्याबाबत**

(४६) * २१५२१ श्री.नागो गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मान्यता प्राप्त शिक्षण सेवकांना सेवा संरक्षण देऊन अन्य शाळेत समायोजित करण्याकरिता शासन निर्णय निर्गमित करण्याबाबत नागपूर विभागाच्या जनप्रतिनिधी यांनी दिनांक १८ मे, २०१६ रोजी व त्यापूर्वीसुद्धा अनेकवेळा शासनास पत्र देऊन अतिरिक्त ठरविण्यात आलेल्या शिक्षण सेवकांना सेवा संरक्षण देऊन समायोजित करण्यात यावे अशी मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांनी समायोजित करण्याची कार्यवाही करण्यासाठी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येईल असे आश्वासन दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त आश्वासनानुसार अद्यापपर्यंत शासन निर्णय निर्गमित न केल्याने अनेक शिक्षण सेवकांना अतिरिक्त ठरवून त्याआधारे सेवामुक्त करण्याचा प्रयत्न जिल्हा शिक्षणाधिकारी करीत असल्याचे दिसून येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, शासन निर्णय निर्गमित न केल्यामुळे शिक्षणाधिकारी शिक्षण सेवकांना सेवामुक्त करण्याचा प्रयत्न करीत असल्यामुळे शिक्षण सेवकांमध्ये तीव्र अंसतोष निर्माण झाला असल्याने या प्रकरणी विलंब लागण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन तात्काळ निर्णय घेऊन शासन निर्णय निर्गमित करणार आहे काय व केव्हापर्यंत सदरहू निर्णय निर्गमित होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अशा आशयाची निवेदने प्राप्त झालेली आहेत, हे खरे आहे. (२), (३), (४) व (५) अतिरिक्त ठरणाऱ्या शिक्षण सेवकांच्या समायोजनाबाबत शासन निर्णय दि. २७.६.२०१६ रोजी पारित करण्यात आला आहे.

**राज्यातील शिक्षण संचालक, सहसंचालक, उपसंचालक, शिक्षणाधिकारी
 व उपशिक्षणाधिकारी यांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(४७) * १९५४६ अॅड.अनिल परब, श्री.रामराव वडकुते, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.अनिल भोसले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील २ कोटी विद्यार्थ्यांचे भवितव्य घडविणा-या शिक्षण विभागातील शिक्षण संचालक, सहसंचालक, उपसंचालक, शिक्षणाधिकारी व उपशिक्षणाधिकारी या संवर्गातील ६४७ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संवर्गनिहाय प्रत्येकी किती पदे रिक्त आहेत व त्याची कारणे काय आहेत, उक्त संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबतचे प्रस्ताव दोन वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर रिक्त पदे त्वरित भरण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सद्यपरिस्थितीत संवर्गनिहाय रिक्त पदांची स्थिती खालीलप्रमाणे आहे:-

शिक्षण संचालक	-	०३
शिक्षण सहसंचालक	-	०८
शिक्षण उपसंचालक	-	२२
शिक्षणाधिकारी	-	२९
उपशिक्षणाधिकारी	-	२०२

उक्त संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबतचे प्रस्ताव दोन वर्षांपासून प्रलंबित नाहीत. तथापि, उपशिक्षणाधिकारी पदांच्या सेवाप्रवेश नियम न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे सदर संवर्गातील पदे भरण्यास विलंब झाला आहे हे खरे आहे. उपशिक्षणाधिकारी संवर्गातील प्रशासकीय व अध्यापकीय स्वरूपाची पदे वेगळी करण्यात आली आहेत. उपशिक्षणाधिकारी संवर्गातील ६१५ पदांपैकी २०२ पदे सध्या रिक्त आहेत.

(३) व (४) शिक्षण संचालकांच्या ०२ पदांवर नियुक्ती देण्याचा प्रस्ताव अंतिम टप्प्यात असून, सदर पदे लवकरच भरण्यात येतील. शिक्षण सहसंचालक व शिक्षण उपसंचालकांची पदे पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे. शिक्षणाधिकारी संवर्गात ३८ अधिकाऱ्यांना अभावित स्वरूपात पदोन्नती देण्यात आली आहे. सदर पदावर नवीन सेवाप्रवेश नियमानुसार नियमित स्वरूपात पदोन्नती देण्यासाठी बिंदुनामावलीस मान्यता देण्याचा प्रस्ताव आयुक्त (शिक्षण) यांच्या कार्यालयाकडून विभागीय आयुक्त, पुणे (मावक) यांच्याकडे पाठविण्यात येत आहे.

उपशिक्षणाधिकारी संवर्गात १३८ अधिकाऱ्यांना पदोन्नती देण्यात आली आहे. नवीन सेवाप्रवेश नियमानुसार उपशिक्षणाधिकारी संवर्गातील सरळसेवेच्या पदावर नियुक्ती देण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र पाठविण्यात येत आहे.

बीड जिल्ह्यातील जिल्हा परिषद शाळांच्या दुरुस्ती व इमारत बांधकामासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(४८) * २२४४८ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.धनंजय मुंडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १७४७६ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्हा परिषद अंतर्गत २५१६ प्राथमिक शाळा सुरु असून यांपैकी ६९७ शाळांच्या इमारती मोडकळीस येवून धोकादायक झालेल्या आहेत तर ५०० हून अधिक इमारती नैसर्गिक आपत्तीमुळे क्षतिग्रस्त झालेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, जिल्हा नियोजन समिती आणि सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत मागणी करूनही या शाळांच्या दुरुस्ती आणि इमारत बांधकामासाठी निधी उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बीड जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांची सुरक्षा आणि पालकांची मागणी नुसार शाळांच्या इमारत बांधकामासाठी व मोठ्या दुरुस्तीसाठी शासन निधीची तरतूद करून शाळा इमारत दुरुस्ती व बांधकामासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) बीड जिल्हा परिषद अंतर्गत २५१६ शाळांमध्ये ६९७ वर्गखोल्या मोडकळीस आलेल्या आहेत, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सन २०१६-१७ मध्ये १८ शाळांच्या ३१ वर्ग खोल्यांच्या मोठी दुरुस्तीसाठी रु.३३.८९ लक्ष मंजूर झाले आहेत. जिल्हा नियोजन समितीकडून वर्गखोल्या दुरुस्तीसाठी रु.१६५ लक्ष मंजूर झाले असून त्यातून वर्गखोल्या दुरुस्ती करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील विषाणू संशोधन
आणि निदान प्रयोगशाळा बंद होणार असल्याबाबत**

(४९) * २१४४३ श्री.मितेश भांगडिया, प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील विषाणू संशोधन आणि निदान प्रयोगशाळा (V.R.D.L.) संशोधन शास्त्रज्ञासह तंत्रज्ञांचे कंत्राट संपल्यामुळे बंद होणार असल्याचे दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संपूर्ण विदर्भातील सामान्य नागरीकांना महागडी विषाणू चाचणी अत्यल्प दरात करून देणारी इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील (V.R.D.L.) ही एकमेव प्रयोगशाळा आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रयोग शाळेकरीता दिनांक ५ जानेवारी, २०१६ रोजी २६ उपकरणांसाठी प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त झालेली असून उपकरणांची खरेदी करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त २६ उपकरणांची खरेदी करून प्रयोगशाळेतील संशोधन शास्त्रज्ञ व तंत्रज्ञांची नियुक्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

(२) होय.

(३) व (४) प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त झालेल्या १२ यंत्रसामुग्रीची खरेदी करण्यात आली असून उर्वरित यंत्रसामुग्री खरेदीची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच प्रयोगशाळेकरीता केंद्र शासनाकडून देय असलेले अनुदान प्राप्त करून कंत्राटी संशोधन शास्त्रज्ञ व तंत्रज्ञांची नियुक्ती पुढे सुरू करण्याची कार्यवाही संस्थेकडून करण्यात येत आहे.

**गोरेगाव (मुंबई) कोल्लूर फुड प्रॉडक्टवर अन्न व औषध
 प्रशासनाने छापा टाकल्याबाबत**

(५०) * २१५०८ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव (मुंबई) कोल्लूर फुड प्रॉडक्टवर अस्वच्छ व अनारोग्यकारक परिस्थितीत खाद्यपदार्थाचे उत्पादन केल्याप्रकरणी अन्न व औषध प्रशासनाने माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या मध्ये वा त्या दरम्यान छापा टाकून १४२९ किलो टोमॅटो सॉसचा साठा जप्त केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या उद्योगातर्फे बंदी घातलेल्या कॅचप फ्लेव्हरचा वापरही उत्पादनामध्ये करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे त्याचाही सुमारे १५ ते २० हजारांचा साठा या छाप्यात जप्त केला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तसेच घाटकोपर येथील कोल्लूर फूड प्रॉडक्ट या अवैध कारखान्यावर बनावट टोमॅटो सॉस तयार करित असताना एफडीएने दिनांक १० ते १२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी छापा टाकून रंगेहाथ पकडून हजारो रुपयांचा बनावट माल जप्त केला, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, वरील दोन्ही ठिकाणी टाकलेल्या छाप्यांमध्ये टोमॅटो कॅचप बोगस व बनावट उत्पादन करण्यात येत असताना पकडण्यात आलेल्या संबंधीत उत्पादन करणाऱ्या व्यक्ती व संस्थांविरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) मे. कोल्लूर फुड प्रॉडक्ट्स, गोरेगाव या उत्पादकावर दि. २-०२-२०१६ रोजी अन्न व औषध प्रशासनाने छापा टाकण्याची कारवाई केली हे खरे आहे. तपासणीसाठी घेण्यात आलेले अन्नाचे सर्व नमुने प्रमाणित घोषित झाले आहेत.

(३) हे खरे नाही, तथापि घाटकोपर येथे स्थित मे. कुमार फुड प्रोडक्ट्स या पेढीवर अन्न व औषध प्रशासनाने धाड टाकून ०९ अन्नाचे नमुने विश्लेषणास्तव घेण्यात आले.

(४) मे. कोल्लूर फुड प्रॉडक्ट्स यापेढीचे कामकाज नियमाप्रमाणे असल्याने कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही.

मे. कुमार फूड प्रॉडक्ट या पेढीवर अन्न सुरक्षा व मानके अधिनियम २००६ अन्वये अन्न व औषध प्रशासनाकडून असुरक्षित अन्न प्रकरणी ३ खटले व कमी दर्जाच्या ३ प्रकरणे न्यायनिर्णयाच्या प्रकियेसाठी सादर करण्याची कारवाई करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉ.बिबलीतील नागरिकांनी रासायनिक प्रदुषणासंबंधी केलेल्या तक्रारीबाबत

(५१) * २१९०९ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ.बिबलीतील काही नागरिकांनी रासायनिक कारखान्यात स्फोट होण्यापूर्वी, माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकासमंडळ तसेच राज्य प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडे डॉ.बिबलीत पडणारा हिरवा पाऊस नाल्यामध्ये वाहनारे रसायनयुक्त पाणी आणि हवेतील रसायनांचे प्रदुषण या संबंधी तक्रारी केल्याचे दिनांक १ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास उक्त तक्रारीची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, त्यानुसार काय कारवाई करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) ओमकार इंजीनियरींग प्लाट नं फ-२० एमआडीसी फेज- २ डोंबिवली या कारखान्यात खाण्याचा हिरवा रंग बनविण्याचा उद्योग अनधिकृतपणे सुरु होता. सदर रंगाची वाहतूक करताना रस्त्यावरती रंगाचे कण सांडले गेले होते. यावर पाऊस पडल्यानंतर तो रंग सर्वत्र पसरला गेला होता या रंगाचे वैशिष्ट्य असे कि तो पाण्याच्या संपर्कात आल्यावर जास्त रंगीत होतो. स्थानिक लोंकानी कोणतीही शहानीशा न करता गैरसमजातून हिरव्या पावसाची अफवा पसरवली होती. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने दि. २४/१/२०१४ रोजी सदर कारखान्यास बंदचे आदेश पारित केले होते व सदयस्थिती कारखाना बंद आहे.

डोंबिवली (डीसीईटीपी) सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणेत सुधारणा होत नसल्याने संबंधीत सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रास महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने दि. ०२/०७/२०१६ रोजी बंदचे व सदस्य कंपन्यांकडून सांडपाणी न घेण्याचे आदेश पारित केले आहेत. तसेच या अनुषंगाने दि. ७/७/२०१६ च्या पत्रान्वये प्रादेशिक अधिकारी, कल्याण यांनी सदरील प्रक्रियाकेंद्रामधील ८६ सदस्य कंपन्यांना प्रक्रिया केलेले सांडपाणी हे सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रामध्ये न सोडण्याबाबत निर्देश दिलेले आहेत.

सदर औद्योगिक वसाहतीत २२० कारखाने हवा प्रदूषण निर्माण करत असून या सर्व कारखान्यांनी हवा प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणा उभारलेली असून त्या कार्यरत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश परीक्षा (नीट) आणि राज्याची एमएच-सीईटी
परिक्षांमुळे लाखो विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण झाल्याबाबत

(५२) * २०१०० डॉ.सुधीर तांबे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.विक्रम काळे, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वैद्यकीय अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी दिनांक १ मे, २०१६ रोजी घेण्यात येणारी राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश परीक्षा (नीट) आणि राज्याची दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी एमएच-सीईटी परिक्षांमुळे लाखो विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला असल्याचे माहे एप्रिल-२०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना नीट परीक्षा लागू राहणार नाही असा केंद्र शासनाने निर्णय घेतला आहे, मात्र खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालये आणि अभिमत विद्यापीठांमध्ये वैद्यकीय व दंतवैद्यकीय प्रवेशांसाठी विद्यार्थ्यांना दिनांक २४ जुलै, २०१६ रोजी होणारी दुस-या टप्प्यातील नीट परीक्षा देणे सक्तीचे राहणार असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वैद्यकीय व दंतवैद्यकीय प्रवेशासाठी घेण्यात येणाऱ्या नीट परीक्षांबाबत सर्वोच्च न्यायालयाने पुनर्विचार करावा अशी मागणी राज्य शासनाकडून करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नीट आणि सीईटीच्या परीक्षेबाबत राज्यशासनाने आपली भूमिका स्पष्ट करून विद्यार्थ्यांना दिलासा देण्याबाबत केंद्र शासनाकडे कोणता पाठपुरावा केला वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक २८ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या आदेशांमध्ये बदल करण्याबाबत राज्य शासनाच्यावतीने मा.सर्वोच्च न्यायालयात पुनर्विचार याचिका दाखल करण्यात आली होती

(४) नीट आणि सीईटी या परीक्षेबाबतची भूमिका सध्या न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाड येथील ऐतिहासिक चवदार तळ्याची झालेली दुरवस्था

(५३) * २०८८१ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर :
सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दि. २० मार्च, १९२७ रोजी महाड येथील ऐतिहासिक चवदार तळ्याचे पाणी प्राशन करून जगाला समतेचा संदेश दिला त्या वास्तूचे सन १९८९-९० मध्ये सुशोभिकरण करण्यात आल्यानंतर कोणतीही दुरुस्ती देखभाल यासाठी कार्यवाही न झाल्यामुळे वास्तूची दुरवस्था झालेली असून सदर चवदार तळ्याच्या सुशोभिकरणाचा २१ कोटी रुपयांचा प्रस्ताव माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान शासनास सादर झालेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्तावाचे स्वरूप काय आहे, त्यावर निर्णय घेण्यात आला आहे काय, निर्णयाचे स्वरूप काय आहे व त्यानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) महाड येथील ऐतिहासिक चवदार तळ्याचे सौंदर्यीकरण सन १९९२ मध्ये पूर्ण झाल्यानंतर त्याची देखभाल दुरुस्ती नगरपरिषदेमार्फत नियमित करण्यात येते. त्यासाठी नगरपरिषद निधीतून अद्यापपर्यंत रक्कम रु. ३५,०१,७८२/- इतका खर्च करण्यात आला आहे.

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे १२५ व्या जयंती उत्सव वर्षानिमित्त चवदार तळे सौंदर्यीकरण व राष्ट्रीय स्मारकाचे नुतनीकरणाचे कामासाठी विशेष बाब म्हणून रक्कम रु. २.३६ कोटीचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, रायगड यांनी दि. १४ मार्च, २०१६ रोजी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय विभागाकडे सादर केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामध्ये कार्यरत असणाऱ्या
कर्मचाऱ्यांच्या वेतन व भत्त्याबाबत**

(५४) * २१६९२ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण: तारांकित प्रश्न क्रमांक १६३२९ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामध्ये कार्यरत असणाऱ्या ६३५१ कर्मचाऱ्यांच्या वेतन व भत्त्याबाबतचा प्रस्ताव मा.मंत्रीमंडळापुढे सादर करण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सादर प्रस्ताव मंत्रीमंडळापुढे सादर करून या कर्मचाऱ्यांना नियमित वेतन व भत्ते देणेबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणातील कर्मचारी/ अधिका-यांच्या वेतन व भत्त्याचे दायित्व शासनाने स्विकारण्याचा प्रस्ताव मा. मंत्रीमंडळापुढे सादर करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या एम.ए.राज्य शास्त्राच्या अभ्यासक्रमातील
पंडित नेहरू यांचा धडा वगळण्यात आल्याबाबत**

(५५) * २१०५१ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, अॅड.निरंजन डावखरे :

सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई विद्यापीठाच्या एम.ए. राज्यशास्त्राच्या अभ्यासक्रमात पंडित नेहरू यांचा धडा वगळण्यात आल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) सन २००० मध्ये मुंबई विद्यापीठाच्या एम.ए. राज्यशास्त्र प्रथम वर्षाच्या पेपर क्र. २ "मॉडर्न इंडियन पॉलिटिकल थॉट" या विषयासाठी लागू करण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाची पुनर्रचना सन २०१० व २०१२ मध्ये करण्यात आली होती. पुनर्रचित अभ्यासक्रमात पंडीत जवाहरलाल नेहरू यांचा समावेश करण्यात आला आहे. सदर अभ्यासक्रम फक्त नियमित वर्गासाठी लागू करण्यात आला आहे.

तथापि अद्यापपर्यंत दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेसाठी पुनर्रचित अभ्यासक्रम लागू केलेला नाही. दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेसाठी सन २००० पासून लागू असलेला अभ्यासक्रम आजही लागू असून त्यामध्ये पंडीत जवाहरलाल नेहरू यांचा समावेश नसल्याने तो वगळण्याचा प्रश्न येत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि. पालघर) तालुक्यातील बाडापोखरण
नळ पाणी पुरवठा योजना कालबाह्य झाल्याबाबत**

(५६) * २२३६३ श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील पश्चिम किनारपट्टीतील २६ गावांना पिण्याचे पाणी पुरवठा करणारी १९ वर्षापूर्वी अस्तित्वात असलेली बाडापोखरण नळ पाणी पुरवठा योजना कालबाह्य झाल्याने सतत जलवाहिनी फुटणे, निकृष्ट दर्जाच्या साहित्यामुळे ठिकठिकाणी नादुरुस्त होण्याचे प्रकार घडत असल्यामुळे ग्रामस्थांना १५/१५ दिवस पिण्याचे पाणी मिळत नसल्याचे दिनांक १५ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय निष्पन्न झाले,

(३) असल्यास, सदरहू २६ गावांना पिण्याचे पाणी मिळण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती प्रभावी उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

बाडापोखरण प्रादेशिक नळ पाणी पुरवठा योजना कालबाह्य झाल्यामुळे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून सदर योजनेच्या नुतनीकरणाचे काम प्रगतीत आहे व नवीन डी.आर.पाईपद्वारे पाणी पुरवठ्याची चाचणी सुरु आहे व ग्रामस्थांना नियमितपणे पाणी मिळत आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) सदरहू गावांना पिण्याचे पाणी मिळण्यासाठी नवीन बडा पोखरण व २९ गांवे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचे काम प्रगतीपथावर आहे. योजनेची मुख्य जलवाहिनी टप्प्या टप्प्याने कार्यान्वित करून गावातील अस्तित्वातील टाक्या भरून अस्तित्वातील वितरण व्यवस्थेतून १३ गावांना पाणी पुरवठा सुरु केलेला आहे.

सद्यःस्थितीत सदर गावांना ग्रामीण पाणी पुरवठा उप विभाग, डहाणू, जिल्हा परिषद, पालघर यांचेमार्फत पाणी पुरवठा सुरु आहे.

राज्यातील विनाअनुदानित शाळांना गुजरात पॅटर्न लागू करण्याबाबत

(५७) * १९९३० श्री.कपिल पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील विनाअनुदानित शाळांना अनुदान देण्यासाठी गुजरात पॅटर्न लावण्याचा राज्य शासन विचार करित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास गुजरात पॅटर्नचे स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, या शाळांच्या अनुदानासाठी बजेटमध्ये करण्यात आलेल्या २० टक्के अनुदानाच्या वाटप करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच गुजरात पॅटर्ननुसार त्यात कोणते बदल अपेक्षित आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही

खडवली (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील अनेक गावात

दूषित पाण्यामुळे अतिसाराची लागण झाल्याबाबत

(५८) * २२०४० प्रा.जोगेन्द्र कवाडे: सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

- (१) खडवली (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील जांभूळ टेप, नडगांव, दानबाव, चिंचवली व राया या गावातील जवळपास १७५ वा त्यापेक्षा अधिक रुग्णांना दूषित पाण्यामुळे अतिसाराची लागण झाली असल्याचे माहे जून, २०१६ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच वासिंद येथील जिंदाल कंपनीने भातसा नदीपात्रात दूषित पाणी सोडल्याने नागरिकांना अतिसाराची लागण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नागरिकांच्या जीवाशी खेळणाऱ्या जिंदाल कंपनीवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

परंतु जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे यांच्या दिनांक १२.०७.२०१६ रोजीच्या अहवालानुसार, मौजे खडवली गावासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांच्या मार्फत पाणीपुरवठा करणारी पाईप लाईन फुटून त्यामध्ये गटाराचे दूषित पाणी मिसळल्यामुळे पिण्याचे पाणी दूषित झाल्याचे नमुद केले आहे. सदर दूषित पाणी पिल्यामुळे जलजन्य साथीचा आजार पसरला असल्याचे सदर अहवालात नमुद केले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिल्हापरिषदेच्या प्राथमिक शाळांनाच नववी, दहावीचे वर्ग सुरु करण्यासाठी परवानगी देण्याबाबत

(५९) * २०४४० श्री.माणिकराव ठाकरे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खाजगी शाळांना मिळणाऱ्या अनुदानात कपात करण्यासाठी सध्या जिल्हापरिषदेच्या प्राथमिक शाळांनाच नववी, दहावीचे वर्ग सुरु करण्यासाठी शासनाने परवानगी देण्यात येणार असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दहावीचे वर्ग सुरु करण्यासाठी परवानगी देण्यात येणार आहे हे वर्ग सुरु करण्यासाठी राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत तात्काळ प्रस्ताव पाठविण्याचे आदेश माध्यमिक शिक्षण संचालकांनी दिले आहेत, परंतु काही जिल्हा परिषद शाळांची अत्यंत दुरवस्था झाली असून या शाळांमध्ये सध्या शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी पुरेशा शैक्षणिक सुविधांचे उपलब्ध नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हा परिषद शाळांची दुरवस्था सुधारण्यासाठी तसेच शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही

(२) हे खरे नाही.

(३) राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत जिल्हा परिषदांच्या शाळांना वर्ग खोली, प्रयोगशाळा, वाचनालय, मुलांमुलींसाठी स्वच्छतागृहे इत्यादी स्वरूपाच्या सोयीसुविधा उपलब्ध करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अशासकीय शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील
प्राचार्य व अध्यापक यांच्या प्रलंबित समस्याबाबत**

(६०) * २०२७० श्री.रामनाथ मोते, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुदानित व सुमारे १०० विनाअनुदानित शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये दिनांक २२ मे, २०१३ च्या मंत्रिमंडळाच्या निर्णयानुसार व दि.१३ फेब्रुवारी, २०१४ च्या शासन आदेशानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडे हस्तांतरीत करण्यात आली असून प्राचार्यांना व अध्यापकांना विद्यापीठ आयोगाच्या सर्व अटी व शर्ती लागू होतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दिनांक ५ मार्च, २०११ चा सेवानिवृत्तीच्या वयोमर्यादेत वाढ करण्याचा उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचा शासन निर्णय शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयांना लागू न केल्याने अनेक अध्यापक न्यायालयात गेले असून मा.उच्च न्यायालयाने त्यांना सेवेत ठेवण्याचे आदेश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबतचा प्रस्ताव उच्च शिक्षण संचालक यांचेकडून शासनास केव्हा प्राप्त झाला आहे व त्यामध्ये काय शिफारशी करण्यात आल्या आहेत,

(४) तसेच शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील प्राचार्य व अध्यापक आता विद्यापीठ अनुदान आयोगांतर्गत उच्च शिक्षण विभागाचे कर्मचारी असल्याने दिनांक ०५ मार्च, २०११ चा शासन निर्णय त्यांना लागू न करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) उच्च शिक्षण क्षेत्रातील प्राचार्य व अध्यापकीय कर्मचा-यांच्या नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीच्या वयात वाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेले निर्णय राज्यातील अशासकीय अनुदानित शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील अध्यापक तसेच प्राचार्यांना लागू करण्याबाबतचा प्रस्ताव दि.१६.०७.२०१५ च्या पत्रान्वये संचालक, उच्च शिक्षण यांच्याकडून शासनास प्राप्त झालेला आहे. त्यामधील काही मुद्दांचे स्पष्टीकरण करून यासंदर्भात सविस्तर प्रस्ताव सादर करण्याचे दि.१६ जून, २०१६ च्या पत्रान्वये संचालक, उच्च शिक्षण यांना कळविण्यात आले आहे.

(४) शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील शिक्षक कर्मचा-यांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वेतनश्रेणी लागू नसल्यामुळे त्यांच्या वेतनावरील खर्चाकरिता केंद्र शासनार्माफत कोणतेही अनुदान प्राप्त होत नसून संपूर्ण वित्तीय भार राज्य शासनाच्या अनुदानातून भागविण्यात येतो. त्यामुळे राज्यातील अनुदानित शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील अध्यापकांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६० वरून ६२ वर्षे व प्राचार्यांच्या सेवानिवृत्तीचे वय ६० वरून ६५ वर्षे करण्याचा प्रस्ताव दि.३१ जानेवारी, २०१३ च्या निर्णयान्वये अमान्य करण्यात आलेला आहे.

पॅकबंद वस्तूंची छापिल किंमतीपेक्षा जास्त दराने करण्यात येणारी विक्री

(६१) * २१५२४ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पॅकबंद वस्तूंची छापिल किंमतीपेक्षा जास्त दराने करण्यात येणारी विक्री तसेच ग्राहकांना लुबाडण्याच्या अनेक तक्रारी लक्षात घेऊन वैधमापन शास्त्र नियंत्रक यांच्या आदेशानुसार मुंबई, नवी मुंबई, पुणे औरंगाबाद, नागपूर इ.ठिकाणच्या महाविद्यालये, हॉस्पिटल, क्लब, जिमखाना यातील कॅन्टीन, हॉटेलवर टाकलेल्या छाप्यांमध्ये अनेक व्यक्ती व संस्थांनी कायद्याचे उल्लंघन केल्याचे माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधीत व्यक्ती व संस्थेविरोधात ग्राहकांची हेतूतः फसवणूक केल्याप्रकरणी कारवाई करण्याबाबत तसेच राज्यातील प्रमुख शहरात असलेले मॉल्स, विविध महामार्गावरील फुड मॉल्स व धाबे या ठिकाणी ग्राहकांची होणार प्रचंड लूट कायमची थांबविण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) वैधमापन शास्त्र अधिनियमातील तरतुदीनुसार छापिल किंमतीपेक्षा जास्त दराने विक्री करण्याबाबत ७५, आवेष्टित वस्तू नियमानुसार उदघोषणा नसल्याबाबत ०९ व तोलन/मापन उपकरणे मुदतीत पडताळणी व मुद्रांकन करून न घेतल्याबाबत ३१ आस्थापना/संबंधितांविरुद्ध वैध मापन शास्त्र अधिनियम व त्याअंतर्गत नियमानुसार कारवाई करण्यात आलेली आहे. तसेच ग्राहकांची फसवणूक करून होणारी लूट थांबविण्यासाठी अधिनियम व नियमातील तरतुदींच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने वेळोवेळी या यंत्रणेकडून नियमित तसेच विशेष मोहिमेचे आयोजन करून तपासणी करण्यात येते व उल्लंघन आढळून आल्यास संबंधितांवर कारवाई करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांच्या
शिक्षणासाठी पुस्तकांची सोय करण्याबाबत**

(६२) * २१०३८ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बालकांना मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार, अधिनियम २००९ च्या कायद्यानुसार प्रत्येक विद्यार्थ्यांस मोफत व गुणवत्तापूर्व शिक्षण मिळविण्याचा अधिकार असला तरीही हा अधिकार फक्त कायद्यापुरता सीमित राहिला असून विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांच्या शिक्षणासाठी आजमितीस पुस्तकांची सोय नसल्याचे नुकतेच निदर्शनास आहे, हे खरे आहे काय,

(२) विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांची आकलन शक्ती पहाता त्यांना सर्वसामान्य मुलांपेक्षा सोपी आणि सहज आत्मसात करता येतील अशा पाठ्यपुस्तकांची व अभ्यासक्रमाची गरज असताना महाराष्ट्र पाठ्यपुस्तक महामंडळाने यासाठी कोणतीही पावले उचललेली नसल्यामुळे राज्यातील विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांसाठी काम करणाऱ्या संस्थामध्ये नाराजी असून याबाबत शासनाचे लक्ष वेधण्याचाही प्रयत्न त्यांनी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) पुण्याच्या सृष्ट मंडळाने विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांच्या बुद्धीमत्तेनुसार चित्रांचा समावेश असलेली, समजावयास सोपी अशी शासनाच्या समान अभ्यास क्रमावर आधारित असलेली पाहिली ते चौथीच्या मुलांसाठी १० पुस्तकांची निर्मिती करून बालभारतीकडे ८ महिन्यापूर्वी पाठविलेली तसेच शालेय शिक्षण मंत्र्यांकडे पत्रव्यवहार करूनही पाठ्यपुस्तक मंडळाने विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांसाठी पुस्तके उपलब्ध करून न दिल्याबाबत विद्यार्थ्यांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, पुण्याच्या सृष्ट मंडळाने विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांसाठी निर्मिलेली १० पुस्तके त्वरित उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील धान्यसाठा दलालांना विकत असल्याबाबत

(६३) * २०५२७ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील हजारो रेशनकार्ड धारकांना १७९ शासकीय स्वस्तधान्य दुकानदारांमार्फत धान्य साठा वितरीत केला जात असून येथील आदिवासींच्या हाताला कामे नसल्याने सुमारे साडेबारा हजार कुटुंबे विट भट्ट्यांवर स्थलांतरीत होऊन सुमारे ८ महिने झाले असतानाही त्यांचा कोटा महिन्याच्या-महिन्याला दुकानदार उचलत असून तो दलालांना विकत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून रेशनवरील स्वस्त धान्य दुकानात काळाबाजार करणाऱ्या रास्तभाव दुकानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोधबोडण (जि.यवतमाळ) येथे पाणी टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(६४) * १९३०४ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोधबोडण (जि.यवतमाळ) येथे पाणी टंचाई निर्माण झाल्यामुळे तेथील महिलांनी जिल्हापरिषद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या कार्यालयात घागरी फोडून संताप व्यक्त केल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदरहु पाणी टंचाईचा प्रश्न निकाली निघाला नाही तर जिल्हा परिषदेत मुक्काम आंदोलन करण्याचा इशारा तेथील महिलांनी दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने पाणी टंचाईचा प्रश्न त्वरित निकाली काढण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी प्राथमिक तपासणी करण्यात आली. त्यानंतर सदर गावाकरिता एक खाजगी विहिर अधिग्रहीत करण्यात आली. तसेच १२००० लीटर क्षमतेचा टँकर दिनांक २८.४.२०१६ रोजी सुरु करून पाणी पुरवठा करण्यात आला.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यात मुख्याध्यापकांची पदे रिक्त असल्याबाबत

(६५) * २०८१४ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्वाधिक जिल्हा परिषदांच्या शाळा मराठवाड्यात असून त्यांची संख्या ३७९ इतकी आहे. परंतु २९९ मंजूर पदांपैकी मुख्याध्यापकांची २० पदे भरण्यात आली असून २७९ पदे वर्षानुवर्षे रिक्त असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चालू शैक्षणिक वर्षात सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) दिनांक ०५.०७.२०१६ रोजी उपशिक्षणाधिकारी व तत्सम पदांचे नवीन सेवा प्रवेश नियम प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. त्यानुसार, मुख्याध्यापक वर्ग-२ ची एकूण ३५६ पदे वर्ग-२ मधून वगळण्यात आली आहेत. सदर पदांवर वर्ग-३ मधील ज्येष्ठ शिक्षकांना नेमण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. तसेच, यापूर्वी मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणामध्ये याचिका प्रलंबित असल्याकारणाने वर्ग-२ मधील मुख्याध्यापक व अन्य उपशिक्षणाधिकारी/ गटशिक्षणाधिकारी पदांवर पदभरती करता आलेली नाही.

शिक्षण हक्क कायद्यान्वये खासगी विनाअनुदानित इंग्रजी माध्यमांच्या शाळांना गरीब व वंचित विद्यार्थ्यांचा शुल्क परतावा न मिळाल्याबाबत

(६६) * १९५१४ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४१५४ ला दिनांक १४ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षणापासून वंचित असलेल्या घटकांच्या विद्यार्थ्यांना चांगले व अपेक्षित शिक्षण मिळण्याच्या हेतुने शासनाने सन २०१२ मध्ये शिक्षण हक्क कायद्याची अंमलबजावणी केली, परंतु २५ टक्के गरीब व वंचित विद्यार्थ्यांचा शुल्क परतावा खाजगी विनाअनुदानित इंग्रजी माध्यमांच्या शाळांना अद्यापपर्यंत मिळालेला नसल्याचे दिनांक २४ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळांच्या संघटनेने दिनांक १५ जून, २०१६ पासून शाळा नियमित सुरु न करण्याचा निर्णय घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यभरात सुमारे ३२०० खाजगी विनाअनुदानित इंग्रजी माध्यमांच्या शाळा असल्याने व शासनाने निर्धारित केलेली अनुदान रक्कमही कमी असल्याने याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही

- (३) बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम २००९ अंतर्गत वंचित व दुर्बल घटकातील बालकांसाठी राखीव असलेल्या २५ टक्के जागांवर प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी सन २०१२-१३ व २०१३-१४ करीता रुपये १९.५० कोटी इतका निधी व सन २०१४-१५ करीता रु.३८ कोटी इतका निधी शासन स्तरावरून वितरीत करण्यात आला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

एरंडवणा (जि.पुणे) येथील मैलापाणी शुध्दीकरण केंद्रातील पाणी गटारी व नाल्यातील दूषित सांडपाण्याबरोबर नदीत सोडण्यात आल्याबाबत

(६७) * २०२१६ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) एरंडवणा (जि.पुणे) येथील म्हात्रे पुलाजवळ असणाऱ्या मैलापाणी शुध्दीकरण केंद्रातील शुध्द केलेले पाणी गटारी व नाल्यातील दूषित सांडपाण्याबरोबर एकत्र करून नदीत सोडण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मैलापाणी शुध्दीकरण केंद्रावर केला जात असलेला हजारो रुपयांचा निधी वाया जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) व (२) हे खरे आहे.

- (३) अ) सांडपाणी प्रक्रिया संनियंत्रण प्रणाली (STP) च्या संमतीपत्रातील अटी व शर्तीच्या उल्लंघनाबद्दल मप्रनि मंडळाने पुणे महानगरपालिकेस दि. ०६/०५/२०१६ रोजी प्रस्तावित निर्देश देण्यात आले आहेत.
- ब) एरंडवणे सांडपाणी प्रक्रिया केंद्राच्या कंत्राटदाराला दि. ०४/०६/२०१६ रोजी प्रस्तावित निर्देश देण्यात आले आहेत.

क) तसेच पुणे महानगरपालिकेवर जल (प्रतिबंध व प्रदुषण नियंत्रण) कायदा १९७४ अंतर्गत मा. मुख्य दंडाधिकारी यांचे न्यायालयात फौजदारी खटला (आर.सी.सी.नं.२५६४/२०१६) अन्वये दाखल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

**ठाणे जिल्ह्यातील पाणीपुरवठा योजनांवर निधी खर्च होऊनही
 योजनेची कामे अपूर्ण राहिल्याबाबत**

(६८) * १९४७३ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील ग्रामीण भागामध्ये विविध पाणीपुरवठा योजनांसाठी शासनाने सन २००५ मध्ये ठाणे जिल्हापरिषदेस रक्कम रुपये ३१७ कोटी मंजूर करून सदर निधी वितरीत देखील केला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरचा सर्व निधी खर्च होऊन त्यापैकी एकही योजना पूर्ण झाली नसून १३० योजनांची कामे हातीच न घेता मंजूर सर्व रक्कम खर्च दाखवून झालेल्या आर्थिक गैरव्यवहाराबाबत विभागीय आयुक्तांचे स्तरावर चौकशी समिती नेमण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणाचा अहवाल विभागीय आयुक्तांकडून शासनाकडे (प्रधान सचिव, पाणीपुरवठा विभाग) यांचेकडे माहे एप्रिल, २०१६ च्या अखेरीस सादर केला असल्याचे दिनांक १० मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर चौकशी अहवालात पाणीपुरवठ्यासाठी केलेल्या खर्चामध्ये झालेल्या आर्थिक गैरव्यवहाराबाबत काय नमूद करण्यात आले आहे तसेच यामध्ये एकूण किती रकमेचा आर्थिक गैरव्यवहार झाला आहे,

(५) तसेच त्यानुसार याप्रकरणी कोण-कोण जबाबदार आहेत व त्यांच्याविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली अथवा येत आहे व त्याची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन होण्यापूर्वी राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २००५ ते २०१४ पर्यंत जिल्ह्यातील ग्रामीण भागामध्ये टप्प्या टप्प्याने मंजूर करण्यात आलेल्या योजनांची किंमत ३१७ कोटी असली तरी सद्यःस्थितीत ठाणे जिल्ह्यामधील त्यादरम्यान मंजूर ६२२ योजनांची मंजूर किंमत १८३ कोटी आहे. सर्व योजनांची कामे पूर्ण झालेली नसल्याने आजपर्यंत यापैकी १३३ कोटी वितरीत करण्यात आला आहे.

(२) व (३) सदरचा निधी खर्च होऊन १३० योजनांची कामे हातीच न घेता मंजूर सर्व रक्कम खर्च दाखविण्यात आल्याची बाब खरी नाही.

सन २०१५ च्या पावसाळी अधिवेशनामध्ये ठाणे जिल्ह्यातील रखडलेल्या योजनांबाबत लक्षवेधी उपस्थित करण्यात आली होती. सदर लक्षवेधीस उत्तर देताना मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांनी सर्व योजनांची चौकशी विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत नेमण्यात आलेल्या पथकामार्फत ठाणे व पालघर जिल्ह्यातील सर्व योजनांची चौकशी करण्यात आली असून, त्याचा अहवाल दिनांक ०२/०५/२०१६ रोजी शासनास प्राप्त झाला आहे. त्याप्रमाणे संबंधितांवर कार्यवाही करण्याचे आदेश शासनाने दिलेले आहेत व त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) गुन्हे नोंदविण्यात आलेल्या २८ योजनांमध्ये रुपये १९५.७७ लक्ष एवढा अपहार असून त्यापैकी भरणा करण्यात आलेली रुपये ५१.०२ लक्ष कामे पूर्ण करण्यात आलेली रक्कम रुपये २८.४२ वगळता रुपये ११६.३५ एवढी अपहारीत रक्कम शिल्लक असून त्याबाबत वसुलीची कारवाई करणेबाबत किंवा आरोपींच्या ७/१२ वर बोजा चढविणेबाबत नमूद करण्यात आले आहे. तसेच तफावत आढळून आलेल्या १६ योजनांमध्ये समितीस अदा करण्यात आलेली रक्कम व झालेले काम यांचे मुल्यमापन करून जादा खर्च झालेली रक्कम समितीकडून परत घेणे अथवा समितीविरुद्ध गुन्हा दाखल करणेबाबत शिफारस करण्यात आली आहे.

(५) ठाणे जिल्ह्यातील रखडलेल्या योजनांपैकी आर्थिक अपहार निदर्शनास आलेल्या २८ योजनांच्या ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या अध्यक्ष, सचिव व तांत्रिक सेवापुरवठा यांच्यावर यापूर्वीच गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच मुरबाड तालुक्यातील ०१ योजनेच्या ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या अध्यक्ष, सचिव व तांत्रिक सेवा पुरवठादार यांचेवर

दिनांक १५/०६/२०१६ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच गुन्हे दाखल करण्यात आलेल्या २९ योजनांपैकी अपहारीत रक्कमेचा भरणा करण्यात आलेल्या ६ योजना व अपहारीत रक्कमेचे काम करण्यात आलेल्या ३ योजना वगळून उर्वरित २० योजनांचे अध्यक्ष, सचिव यांचे ७/१२ वर बोजा चढविण्याचा प्रस्ताव दिनांक २२/०६/२०१६ रोजी जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करण्यात आला असून त्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे. तसेच प्रथम दर्शनी आर्थिक तफावत निदर्शनास आलेल्या १९ योजनांबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे वतीने अति. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे दिनांक २७/०६/२०१६ रोजी ग्रामसेवक, सरपंच, अध्यक्ष, सचिव यांची सुनावणी घेण्यात आली असून त्यांना तफावत दूर करण्यासाठी ७ जुलै, २०१६ पर्यंत मुदत देण्यात आली आहे. सदर मुदत संपल्यावर तफावत दूर करणाऱ्यांविरुद्ध गुन्हा दाखल करणेची व ७/१२ वर बोजा चढविण्याची कारवाई नियोजित आहे.

रखडलेल्या योजनांमध्ये अधिकाऱ्यांमार्फत निधीचा अपहार करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही. तथापि, योजना पूर्ण न होण्याबाबत सर्व शाखा अभियंता यांना जबाबदार धरून त्यांची १ वेतनवाढ रोखण्याची कारवाई करणेत आली आहे.

कोकणासाठी स्वतंत्र विद्यापीठाची स्थापना करणेबाबत

(६९) * १९४६२ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८९८ ला दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकण विद्यापीठ संघर्ष समिती व स्वराज्य कोकण संघटना महाराष्ट्र यांच्यावतीने कोकणासाठी स्वतंत्र विद्यापीठ व्हावे म्हणून माहे एप्रिल २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान आझाद मैदान, मुंबई येथे आंदोलन करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांनी कोकणात केंद्रीय विद्यापीठ स्थापन करणार असल्याचे आश्वासन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त आश्वासनानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) कोकणासाठी स्वतंत्र विद्यापीठाचा कोणताही प्रस्ताव विचाराधीन नाही. तथापि, या संदर्भात डॉ.योगेंद्र काळे समितीने प्रत्येक जिल्ह्यासाठी उपकेंद्र निर्माण करण्याबाबत शिफारस केली असून यावर शासन स्तरावर निर्णय विचाराधीन आहे.

**अनुदानित शाळांमधील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आश्वसित प्रगती
योजनेच्या लाभापासून वंचित ठेवल्याबाबत**

(७०) * १९८०६ डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.रामनाथ मोते, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.सुभाष झांबड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४८९५ ला दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक, कनिष्ठ महाविद्यालये, सैनिकी शाळा व अध्यापक विद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आश्वसित प्रगती योजना लागू करण्याबाबत शासनस्तरावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय कर्मचा-यांना अनुज्ञेय असलेली आश्वसित प्रगती योजना शिक्षकेतरांनाही लागू व्हावी, म्हणून महाराष्ट्र राज्य शिक्षक संघटना व अन्य संघटनांकडून वारंवार होणारी मागणी विचारात घेता, याबाबत कोणता निर्णय घेण्यात आला व यासंबंधीचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे काय,

(३) नसल्यास, सदरहू निर्णय केव्हापर्यंत होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) व (३) शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

पुणे जिल्हयामध्ये वैधमापन शास्त्र विभागाच्यावतीने एलपीजी गॅस वितरकांची दोष तपासणी मोहिम राबविण्यात आल्याबाबत

(७१) * १९४३५ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्हयामध्ये वैधमापन शास्त्र विभागाच्या वतीने एलपीजी गॅस वितरकांची दोष तपासणी मोहिम राबविण्यात आली असता सदर मोहिमेत तीन वेगवेगळ्या प्रकरणात ७१ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वितरकांकडून ग्राहकाला गॅस सिलिंडर देताना प्रत्यक्षात त्याचे वजन करून देणे बंधनकारक असतांनाही काही वितरकांकडून या नियमाची अंमलबजावणी केली जात नसून सिलिंडरमध्ये गॅस कमी मिळत असल्याच्या तक्रारी ग्राहकांकडून प्राप्त झालेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२), (३) व (४) पुणे शहर (जिल्हा) वाहतूक सेवा संघटना यांनी त्यांच्या दि.३०.०४.२०१६ च्या पत्राव्दारे कमी वजनाचे गॅस सिलिंडर मिळत असल्याची तक्रार केली आहे.

या अनुषंगाने पुणे जिल्हयामध्ये विशेष तपासणी मोहिमेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर मोहिमेमध्ये केलेल्या तपासणीमध्ये पुणे जिल्हयात वैधमापन शास्त्र अधिनियम व त्याखालील तरतुदींच्या भंगाबद्दल एकूण ७२ खटले नोंदविण्यात आलेले आहेत. यापैकी ४ खटले सिलिंडरमध्ये कमी वजनाचा गॅस असल्याबाबत, ५८ खटले डिलीवरी बॉयकडे प्रमाणित तोलण उपकरण नसल्याबाबत व १० खटले इतर तरतुदींच्या उल्लंघनाबाबत नोंदविण्यात आले आहेत. नोंदविलेल्या खटल्यापैकी एकूण ४९ खटले खात्यामार्फत प्रशमित करण्यात आले असून याव्दारे एकूण रु.२,५२,०००/- एवढी प्रशमन रक्कम शासन जमा करण्यात आलेली आहे. उर्वरित प्रकरणामध्ये अधिनियमातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येत आहे.

लातूर जिल्ह्यात पाणी पुरवठ्यात झालेली अनियमितता

- (७२) * २०३८२ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) लातूर जिल्ह्यात पाण्याचे तीव्र संकट निर्माण झाल्याने रेल्वे व इतर यंत्रणाद्वारे झालेल्या पुरवठ्यामुळे दररोज सुमारे ५० लाख लिटर पाणी उपलब्ध करून देण्यात येत असून मात्र त्यातील निम्मे म्हणजे केवळ २५ लाख लिटर पाणी वाटप होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, लातूरला रोज २५ लाख लिटर्स आणि माकणी धरणातून २५ लाख लिटर्स असे ५० लाख लिटर्स पाणी मिळत असून १०५ टॅकर्सद्वारे ते नागरिकांना पुरविण्यात येते मात्र खाजगी टॅकर्सद्वारे हे पाणी पळविले जात असून त्याची विक्री होत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उर्वरित २५ लाख लिटर कुठे जाते याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी केलेल्या चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या व्यक्तित्वर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आले ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शालेय शिक्षण विभागाने सर्व मंडळे बरखास्त करण्याचा घेतलेला निर्णय

(७३) * २०१५३ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या शिक्षण विभागाने महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषद, बालभारती व राज्यमंडळ या तीन संस्थांच्या अंतर्गत काम करणारी सर्व मंडळे बरखास्त करून पहिली ते बारावी अभ्यासक्रम आणि पाठ्यपुस्तके तयार करण्यासाठी राज्यात एकच अभ्यास मंडळ निर्माण करण्याचा निर्णय घेतल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रश्नाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) दिनांक २५ एप्रिल, २०१६ चा शासन निर्णय महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, बालभारती व राज्यमंडळ या संस्थांमध्ये सुसूत्रता आणण्याकरीता यानुषंगाने घेण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

दादर (मुंबई) येथील शारदाश्रम शाळा व्यवस्थापनाने
शिक्षण शुल्क वाढविल्याबाबत

(७४) * १९५९७ अॅड.अनिल परब, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दादर, मुंबई येथील शारदाश्रम शाळा व्यवस्थापनाने भरमसाठ शुल्क वाढ केल्यामुळे तसेच इंग्रजी पहिलीला प्रवेश देताना दुप्पट प्रवेश शुल्क भरण्याची तयारी असलेल्या विद्यार्थ्यांनाच प्रवेश दिल्यामुळे संतप्त झालेल्या शेकडो पालकांनी शाळेसमोर दिनांक १८ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास आंदोलन केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शाळांच्या वाढणाऱ्या शुल्का विरोधात वेळोवेळी शिक्षण विभागाकडे तक्रारी करून त्यांची अंमलबजावणी केली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, राज्यात महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्थांच्या शुल्क निश्चितीची नियमावली राज्य शासनाने गेल्या वर्षी जाहीर करूनही खाजगी शाळा संस्थेकडून शुल्क वाढवून पालकांची होणारी लुट थांबविण्यासाठी कायदा करून धोरण ठरवून त्यांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

फी वाढीसंदर्भात पालकांनी तक्रारी केल्यामुळे पालकांना विश्वासात घेऊन सामंजस्याने तोडगा काढण्यासाठी शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये पूर्व प्राथमिक शाळेमधील सर्व विद्यार्थ्यांना इ. १ ली मध्ये प्रवेश देण्यात आला आहे. सदर शाळेच्या इ. १ ली ते ४ थी च्या विद्यार्थ्यांकडून पालक शिक्षक संघाच्या मान्यतेने शिक्षण शुल्क आकारण्यात येत आहे व याप्रकरणी कोणत्याही पालकांची तक्रार नाही.

(४) महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११ च्या अंमलबजावणी साठी अधिनियमातील कलम ७ च्या पोटनियम (१) मधील तरतुदीनुसार राज्यातील शैक्षणिक विभागीय शुल्क नियामक समित्या गठीत करण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोपरगाव (जि.नगर) तालुक्यात खोकल्याचे बनावट औषध तयार
 करणाऱ्या टोळीला पकडल्याबाबत**

(७५) * २१५४८ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोपरगाव (जि.नगर) तालुक्यात खोकल्याचे बनावट औषध तयार करून त्याची विक्री राज्यात व परराज्यात करणाऱ्या एका टोळीला अन्न व औषध प्रशासन विभागाने माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात रंगेहाथ पकडल्यानंतर सदर आरोपींनी ही कंपनी कोपरगावची असल्याचे तसेच चालक मालक येथीलच असल्याची माहिती प्रशासनाला दिली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर औषध निर्माण करणारी ही अथर्व एजन्सी असून, या एजन्सीचा कोपरगावसह नगर जिल्ह्यात सुरु करण्यात आलेला शोध पूर्ण झाला आहे काय,

(३) असल्यास, या अथर्व एजन्सीचे मालक व व्यवस्थापन बघणाऱ्या व्यक्तीची नावे काय आहेत, तसेच बनावट औषध तयार केल्याप्रकरणी या एजन्सी विरोधात व त्यामध्ये सहभागी असलेल्या व्यक्तींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) तसेच उक्त एजन्सीच्या व्यतिरिक्त अशी उत्पादन करणारी आंतरराष्ट्रीय टोळी अजुन कोणकोणत्या प्रदेशात कार्यरत आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) नाही, तथापि बीड येथे दोन व्यक्तींवर कोडीन फॉस्फेटयुक्त औषधे व अल्प्राझोलाम घटक असलेल्या गोळ्या अवैधरीत्या साठवणूक व विक्री केल्याबाबत कारवाई करण्यात आली व त्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार त्यांना सदरची औषधे अथर्व एजन्सी, कोपरगाव, जि. अहमदनगर यांचेकडून विना बिलाने पुरवठा झाल्याचे निष्पन्न झाले.

(२) मे. अथर्व एजन्सी, या नावाच्या एजन्सीचा कोपरगावासह अहमदनगर जिल्ह्यात शोध घेतला असता अशा प्रकारची एजन्सी आढळून आली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) अशी उत्पादन करणारी आंतरराष्ट्रीय टोळी आढळून आलेली नाही.

अहमदनगर जिल्ह्यात अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक, पर्यवेक्षक, उपमुख्याध्यापक, मुख्याध्यापक यांना इतर शाळांमध्ये समायोजित करण्याबाबत

(७६) * २०१३५ डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्ह्यात माध्यमिक शिक्षण विभागाची शिक्षक संचनिश्चिती अंतिम टप्प्यात आली असून अंदाजानुसार जिल्ह्यात ३५० हून अधिक शिक्षक तसेच पर्यवेक्षकांची सुमारे १००, उपमुख्याध्यापकांची २५ ते ३० व मुख्याध्यापकांची किमान ६० पदे अतिरिक्त ठरणार असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक, पर्यवेक्षक, उपमुख्याध्यापक, मुख्याध्यापक यांना इतर शाळांत समायोजित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही. अहमदनगर जिल्ह्यात १३ पर्यवेक्षक व ७४ शिक्षक अतिरिक्त झाले आहेत.

(२) व (३) समायोजनाची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच दिनांक २ जुलै, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये पर्यवेक्षक, उपमुख्याध्यापक व मुख्याध्यापक यांची पदे संरक्षित करण्यात आली आहेत.

**अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील स्वामी रामानंद तीर्थ ग्रामीण रुग्णालयात
 कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठता यादी तयार करण्याबाबत**

(७७) * २१७११ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४८६६ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील स्वामी रामानंद तीर्थ ग्रामीण रुग्णालयात ३२ वर्षापासून काम करणाऱ्या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची (रोजंदारी/बदली) ज्येष्ठता यादी तयार करण्याचे निर्देश मा.न्यायालयाने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठता यादी तयार करण्यात आली आहे काय, सदर यादीतील व ३२ वर्षापासून काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांनाही वन विभाग व औद्योगिक महामंडळाने त्यांच्या कंत्राटी/हंगामी कामगारांना सेवेत कायम करण्यासाठी असलेली २४० दिवसांची अट रद्द करून कायम केल्याच्या पार्श्वभूमीवर कायम करणेबाबत सातत्याने मागणी होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांनाही कायम करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे आहे.

स्वामी रामानंद तीर्थ ग्रामीण वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, अंबाजोगाई येथील रोजंदारी/बदली कर्मचाऱ्यांनी मा. न्यायालयात विविध याचिका दाखल केल्या होत्या. सदर याचिकेत मा. न्यायालयाने रोजंदारी / बदली कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठता यादी तयार करणेबाबत निर्देश दिले होते.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

महसूल व वन विभागाने २४० दिवसांच्या अटीनुसार रोजंदारी मजुरांना शासन सेवेत नियमित करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमधील
अनुकंपाधारकांची प्रकरणे निकाली काढण्याबाबत

(७८) * २०२७१ श्री.रामनाथ मोते, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५९८३ ला दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमधील शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या आकृतीबंधामध्ये सुधारणा करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनस्तरावर विचाराधीन असल्याचे शासनाने सभागृहात झालेल्या चर्चेच्या वेळी घोषित केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, समितीने एक वर्षापूर्वी सादर केलेल्या आकृतीबंधाच्या विचाराधीन प्रस्तावाबाबत काय निर्णय घेण्यात आला आहे व केंव्हा,
- (३) दिनांक ३१ डिसेंबर, २००२ च्या शासन निर्णयानुसार अनुकंपाधारकांना सेवेत सामावून घेण्याची व सेवेत सामावून घेतलेल्या कर्मचा-यांना मान्यता देण्याची जबाबदारी जिल्हा शिक्षणाधिकारी यांची आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या जिल्ह्यामधील अशा प्रकारची अनुकंपाधारकांची किती प्रकरणे प्रलंबित आहेत,
- (५) असल्यास, अनुकंपाधारकांना रिक्त पदांवर अद्यापही सेवेत सामावून न घेण्याची व रिक्त पदांवर सेवेत सामावून घेतलेल्यांना मान्यता न देण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) कार्यवाही सुरु आहे.

(३) होय हे खरे आहे.

(४) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा - ठाणे-६९, पालघर-२२, रायगड-२०, रत्नागिरी-३२ व सिंधुदुर्ग-३५

प्राथमिक शाळा - ठाणे-१, पालघर-२, रायगड-०, रत्नागिरी-० व सिंधुदुर्ग-०

(५) आवश्यक शैक्षणिक पात्रता धारण करणा-या उमेदवारांना शिक्षण सेवकपदी अनुकंपा नियुक्ती देण्यास शासन निर्णय दिनांक २०.१.२०१६ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या आकृतीबंधामध्ये सुधारणा करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासन स्तरावर विचाराधीन असल्याने अनुकंपाची प्रकरणे प्रलंबित आहेत.

**यवतमाळ जिल्हयात वसंतराव नाईक शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात
एच.आय.व्ही ग्रस्तांची औषधे उपलब्ध नसल्याबाबत**

(७९) * १९४७७ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ जिल्हयातील वसंतराव नाईक शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात एच.आय.व्ही एड्स ग्रस्तांसाठी शासकीय रुग्णालयातून औषधाचा पुरवठा होत नसल्यामुळे नोंदणीकृत ३५०० रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्हयातील ३५०० रुग्ण लाईनवनचा उपचार घेत असून आता औषधात सुधारणा झाल्यानंतर एकच गोळी नियमित घ्यावी लागत असून या औषधाचा पुरवठा नॅको कडून केला जात असून महिन्याभरापासून गोळी बंद झाल्याने एच.आय.व्ही बाधितांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून त्वरित या गोळ्या उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

नॅको नवी दिल्ली यांच्याकडून औषध पुरवठा अपुरा होत असल्या कारणाने काही कालावधीसाठी "झेडएल" व "टीएलई" औषधांचा तुटवडा झाला होता. तथापि रुग्णांना लागणाऱ्या औषधात खंड पडू नये यासाठी नॅकोच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे रुग्णांना बाहेरून औषध विकत घेण्यास सांगण्यात आले होते. तसेच रुग्णांनी बाहेरून खरेदी केलेल्या औषधाच्या रकमेची प्रतिपूर्ती ही एआरटी केंद्राला निधी प्राप्त होताच केली जाणार आहे.

(३) व (४) सदर औषध पुरवठा नॅको नवी दिल्ली यांच्याकडून करण्यात येतो. मात्र नॅको नवी दिल्ली यांचेकडून पुरेसा औषध पुरवठा होण्याबाबत पाठपुरावा करण्यात आला आहे. तसेच राज्य शासनाकडून एआरटी औषध हि राज्याच्या (Essential drug list) मध्ये समाविष्ट करण्याची प्रक्रिया चालू आहे.

राज्यात डाळ नियंत्रक कायद्याला मान्यता देऊनही दरात झालेली वाढ

(८०) * १९५२ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५५१७ ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात व्यापारी आणि दलालांनी डाळींची साठेबाजी केल्याने डाळीच्या भावात ३५ ते ४० टक्के वाढ होऊन तूरडाळींचा प्रती किलोचा भाव २०० रुपयापर्यंत गेल्याने शासनाने डाळ नियंत्रक कायद्याला माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान मान्यता दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी कायद्याला मान्यता देऊनही राज्यात डाळींचे व साखरेचे भाव कमी झाले नसल्यामुळे सदर कायद्याची अंमलबजावणी कधीपासून करण्यात येणार आहे वा येत आहे,

(३) तसेच राज्यातील गोदामांमध्ये ७.५ लाख किलो डाळ पडून असून व्यापारी हा माल घ्यायला तयार नसल्याने डाळ गोदामात सडत आहे, सर्वसामान्य जनतेसाठी ही डाळ स्वस्त दरात उपलब्ध करून द्यावी, अशी मागणी जनतेकडून तसेच मुंबई ग्राहक पंचायतीने केली असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या मागणीवर शासनाने निर्णय घेऊन सर्वसामान्य जनतेला रेशन दुकानाच्या माध्यमातून उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच डाळीच्या व साखरेच्या दरावर नियंत्रण ठेवण्याबाबत तसेच साठेबाजी करणाऱ्या व्यापारी आणि दलालांवर कडक कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) होय.

सदरहू कायद्याचे प्रारूप दि.२१.०५.२०१६ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आलेले आहे.

(३) व (४) केंद्र शासनाकडून राज्य शासन ७७६.८१३ मे.टन तूरीची खरेदी करणार असून, त्या तूरीची भरडाई करून प्राप्त होणारी तूरडाळ रु.१२०/- प्रतिकिलो या दराने मुंबई, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद या ठिकाणी खुल्या बाजारात वितरीत करण्याबाबत दि.०८.०७.२०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. तसेच लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अंत्योदय व बीपीएल शिधापत्रिकाधारकांना माहे ऑगस्ट, २०१६ ते ऑक्टोबर, २०१६ या कालावधीत दरमहा रु.१२०/- प्रतिकिलो प्रतिशिधापत्रिका १ किलो तूरडाळ उपलब्ध करून देण्याच्या प्रस्तावास मा.मंत्री मंडळाने मान्यता दिली आहे.

डाळींच्या साठेबाजीस आळा घालण्याच्या दृष्टीकोनातून दिनांक १९.१०.२०१५ च्या पत्रान्वये डाळी, खाद्यतेल व खाद्यतेलबिया यांवर दि.३०.०९.२०१६ पर्यंत साठा निर्बंध लागू करण्यात आले आहेत. तसेच दि.२६.०५.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये साखरेवर साठा निर्बंध लागू करण्यात आले आहेत.

राज्यात डाळींचे दर नियंत्रित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून सर्व जिल्हाधिकारी यांनी त्यांचे स्तरावर त्यांच्या जिल्ह्यातील सर्व संबंधित किरकोळ व घाऊक व्यापारी तसेच आयातदार यांच्या नियमितपणे बैठका घेऊन, आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबत तसेच जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ अंतर्गत साठा निर्बंधाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्याबाबत राज्य शासनाच्या दि.१६.०४.२०१६ व दि.२०.०६.२०१६ च्या पत्रान्वये सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात बाटलीबंद पाणी विक्री करणाऱ्या ९० टक्के व्यावसायिकांकडे
 पाणी निर्मिती व विक्री परवाने नसल्याबाबत**

(८१) * २०२२ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सतेज उर्फ बंटी पाटील, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्वत्र बाटली बंद पाणी विक्री करणाऱ्या जवळ जवळ ९० टक्के व्यावसायिकांकडे बाटलीबंद पाणी निर्मिती व विक्री परवाने नसल्याने तसेच त्यांची तपासणी करण्याची कोणतीही यंत्रणा नसल्याने विविध कंपन्यांच्या नावाने बनावट बाटली बंद कोलिफार्म जीवाणूयुक्त पाणी सर्रासपणे विकले जात असल्याचे दिनांक १६ मे, २०१६ रोजी वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हॉटेल, रूग्णालये, कॉरपोरेट कार्यालये आणि लग्न समारंभात पाण्याच्या लाखो सिल बंद बाटल्याचा वापर होत असून ते पाणी शुध्द असल्याचा बनाव करीत कंपनीस बिनदिक्कत कुपनलिका, विहिरीचे पाणी विकत असून वसई, विरार, भिवंडी, मिरारोड, रायगड, दापोली, खेड आदी ठिकाणी बेकायदा कारखाने सुरू आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आजमितीस बाटलीबंद पाणी निर्मिती व विक्री परवाने असलेल्या कोणकोणत्या कंपनीस राज्यात बाटलीबंद पाणी निर्मिती करीत आहेत तसेच बाटलीबंद पाण्याची निर्मिती व विक्री करणाऱ्या व्यावसाईकांना परवानगी देण्यासाठी शासनाने कोणत्या अटी व शर्ती घालून दिलेल्या आहेत,

(४) असल्यास, बाटली बंद पाणी विक्री करणा-या बेकायदा कारखाने व विक्रेत्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच बाटलीबंद व्यावसाईक घालून दिलेल्या अटी व शर्तीनुसार व्यवसाय करतात किंवा काय याची तपासणी करण्यासाठी यंत्रणा निर्माण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१) राज्यात एप्रिल २०१६ ते जून २०१६ या कालावधीत तपासलेल्या एकूण ८४ नमुन्यांपैकी पुणे विभागातील ०२ व औरंगाबाद विभागातील ०१ अशा एकूण ०३ नमुन्यात ई कोलाय/कोलीफार्म हे शरीरास अपायकारक जीवाणू आढळले. राज्यात इतरत्र असे जीवाणू आढळले नाहीत.

(२) सदर ठिकाणी विना परवाना बाटलीबंद पाण्याचा व्यवसाय करणा-या एकूण १३ आस्थापनांवर कारवाई करण्यात आली आहे. सर्व आस्थापना बंद करण्यात आल्या असून त्यांपैकी ११ आस्थापनांवर खटले दाखल केले आहेत. २ वर खटले दाखल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(३) राज्यात आजमितीस बाटलीबंद पाणी निर्मिती व विक्रीचे ७५९ परवाने आहेत. बाटलीबंद पाण्याची विक्री करण्याच्या परवानगीसाठी अन्न सुरक्षा व मानके (अन्न व्यवसायिकांची परवाना व नोंदणी) नियमन २०११ मधील नमुद अटी घालून दिलेल्या आहेत. तसेच बाटलीबंद पाण्याची निर्मिती करण्यासाठी अन्न सुरक्षा व मानके (प्रोहिबिशन अॅण्ड रिस्ट्रिक्शन ऑन सेल) नियमन २०११ तील नियम २.३.१४ (१७) व २.३.१४ (१८) नुसार बी. आय. एस. सर्टीफिकेशन मार्क घेणे आवश्यक आहे.

(४) बाटलीबंद पाणी विक्री करणा-या बेकायदा कारखाने व विक्रेत्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच बाटलीबंद पाण्याचे व्यावसायिक घालून दिलेल्या अटी व शर्ती नुसार व्यवसाय करतात किंवा काय याची तपासणी करण्यासाठी प्रशासनातील अधिका-यांकडून वेळोवेळी तपासणी करून पाण्याचे नमुने विश्लेषणासाठी घेण्यात येतात. तपासणी अहवाल व बाटलीबंद पाण्याचे नमुन्यांचे अहवालाच्या अनुषंगाने अधिनियमातील तरतुदी नुसार प्रशासनाकडून कारवाई करण्यात येते.

मुंबई विद्यापिठाच्या ठाणे (बाळकुम) येथील उपकेंद्राच्या समस्यांबाबत

(८२) * १९८२५ अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६९७९ ला दिनांक ५ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापिठाच्या ठाणे (बाळकुम) येथील उपकेंद्राचे कामकाज माहे जुलै २०१४ पासून सुरु करण्यात आले असून या केंद्रात IDOL मार्फत विविध प्रकारचे १४ अभ्यासक्रम शिकविले जात असल्याचे व दरवर्षी ८० हजार विद्यार्थी प्रवेश घेत असून प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांमध्ये राज्यातील नागपूर, नाशिक, पुणे, औरंगाबाद इत्यादी जिल्ह्यातील तर परराज्यातील दिल्ली, चेन्नई, कर्नाटक (बंगलोर) व कोलकत्ता इ. ठिकाणच्या विद्यार्थ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत संदर्भाधिन प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये नमूद केलेली, पाणीपुरवठा करणारी मुख्य जलवाहिनी जोडली नसल्याचे, ५० संगणकांपैकी अद्याप एकही संगणक पुरविण्यात आला नसल्याचे तसेच संरक्षक भिंतीचे व विद्यार्थी वसतीगृहाचे बांधकामाबाबत अद्यापही कार्यवाही झाली नसल्याचे दिनांक २४ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच त्याबाबतचे प्रस्ताव मान्यतेसाठी शासनस्तरावर (उच्च व तंत्रशिक्षण/ मुंबई विद्यापीठ) प्रलंबित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे. सद्यस्थितीत दिनांक १५ जून, २०१६ रोजी नळ जोडणी करण्यात आली आहे. ठाणे परिक्षेत्रातील संगणक कक्षात एकूण १० संगणक असून ५० संगणकांची तरतूद करण्यात आली आहे. अस्तित्वात असलेल्या संरक्षक भिंतीची डागडुजी करण्यात आली असून स्थानिक विरोधामुळे नवीन संरक्षक भिंतीचे काम करावयाचे बाकी आहे. तथापि, निविदा प्रक्रिया पार पाडून ठाणे महानगरपालिकेच्या सहकार्याने या पावसाळ्यानंतर लगेच काम हाती घेण्यात येणार आहे.

बाबू जगजीवनराम योजनेअंतर्गत १०० मुलांकरीता व ९६ मुलींकरीता वसतिगृहाच्या बांधकामाचा प्रस्ताव वास्तुविशारदामार्फत दिनांक १९ मे, २०१५ रोजी ठाणे महानगरपालिकेकडे सादर करण्यात आले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाड्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना ईबीसी, पीटीसी व एसटीसी
सवलतीचा लाभ देण्याबाबत**

(८३) * १९५० श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४९०० ला दिनांक १५ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमाकरीता प्रवेश घेतलेल्या आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी देय असलेल्या सन २०१४-१५ च्या शिक्षण शुल्कांच्या प्रतीपूर्तीसाठी संचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, औरंगाबाद यांना रक्कम रूपये ३० कोटी रकमेचे अनुदानाचे वाटप केव्हा करण्यात आले,

(२) तसेच मराठवाड्यातील विद्यार्थ्यांसाठी रक्कम रूपये १० कोटी अनुदान पूर्णपणे दिनांक ३१ मार्च २०१६ पर्यंत देण्यात आले आहे काय,

(३) सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षातील थकीत रक्कम रूपये ३४ कोटी ३० लाख वितरीत करण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(४) सन २०१५-१६ या वर्षातील शुल्क प्रतीपूर्तीसाठी एकूण किती अनुदानाची तरतूद करण्यात आली आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) संचालक, तंत्रशिक्षण, मुंबई यांच्या दिनांक ३१ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१५ च्या आदेशान्वये विभागीय सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, औरंगाबाद यांना अनुक्रमे रुपये ५.०० कोटी व रुपये २५.०० कोटी याप्रमाणे एकूण रुपये ३०.०० कोटी इतके अनुदान सन २०१४-१५ च्या शुल्क प्रतिपूर्तीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आले.

(२) होय, संचालकांच्या दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०१६ च्या आदेशान्वये शुल्क प्रतिपूर्तीसाठी विभागीय सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, औरंगाबाद यांना रुपये १०.०० कोटी इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

(३) होय.

(४) आर्थिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये शुल्क प्रतिपूर्तीसाठी रुपये ३२०.०० कोटी इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

**राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील
अध्यापकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(८४) * १९८१५ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६२८७ ला दिनांक १२ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील अध्यापकांची रिक्त असलेली पदे सरळ सेवेने व पदोन्नतीने भरण्याची सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, वैद्यकीय महाविद्यालयातील सदरहु रिक्त पदे भरण्यात आली आहेत काय,

(३) जागतिक आरोग्य संस्थेच्या मानकानुसार (WHO) लोकसंख्येच्या तुलनेत १:१००० याप्रमाणे वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध होण्याचे उद्दिष्टय साधणेचे अनुषंगाने विचाराधीन बाबीवर शासनाचा विचार पूर्ण झाला आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कया आहेत तसेच तो केव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) कार्यवाही सुरु आहे.

(२) बहुतांशी पदे भरण्यात आलेली आहेत.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात राष्ट्रीय पेयजल योजनेच्या निधीमध्ये कपात केल्याबाबत

(८५) * २०३९० श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्रासह १३ राज्यांमध्ये भीषण दुष्काळाचा सामना करित असलेल्या लोकांना पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी दरवर्षी राष्ट्रीय पेयजल योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी मिळणाऱ्या ८०० कोटी रूपयांच्या निधीला केंद्र शासनाने कपात केली असल्याचे माहे एप्रिल-मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या वर्षी राज्याला केंद्राकडून केवळ ३४६ कोटी रूपयांचा निधी देण्यात आला व चालू आर्थिक वर्षातही केवळ ८० कोटी रूपयांचा निधी देऊन केंद्र शासनाने मराठवाड्यासह महाराष्ट्रात पाणीटंचाईचे संकट असताना पेयजल योजनेच्या निधीमध्ये कपात केल्याने मराठवाड्यावर अन्याय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, राष्ट्रीय पेयजल योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून देण्यात आलेल्या निधीचा वापरच न झाल्याने तसाच आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरील आर्थिक मदत न वापरण्याची नेमकी कारणे काय, त्यांचा योग्य तो वापर न करणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच जास्तीत जास्त निधी मिळवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) केंद्र शासनाने राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत केंद्र हिश्याच्या निधी मध्ये कपात केली आहे तथापि त्याऐवजी केंद्र शासनाने १४ व्या वित्त आयोगानुसार राज्यांना द्यावयाच्या निधीमध्ये ३२ टक्के वरून ४२ टक्के अशी वाढ केली आहे.

(२) हे खरे नाही. सन २०१६-१७ मध्ये केंद्र हिश्या अंतर्गत आतापर्यंत रु. १६५.५९ कोटी एवढा निधी राज्यास उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. निधीची उपलब्धता व अंमलबजावणी यंत्रणाची मागणी या दोन बाबींचा साकल्याने विचार करून उपलब्ध निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) केंद्र शासनाच्या पेयजल व स्वच्छता मंत्रालयाने सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध झालेला निधी व राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत असलेल्या मार्गदर्शक सूचना यांच्या आधारे सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षासाठी सर्व राज्यांसाठी वितरणाची रक्कम निश्चित केलेली आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाने महाराष्ट्र राज्यासाठी रुपये ३४६.७९ कोटी एवढा निधी वितरीत करण्यासाठी निश्चित केला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.